

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXXIV Lapkritis – November 30, 1989 Nr. 45

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Nuo Jaltos... iki Maltos

Pusšimtis dalinimosi metų

Vytautas Meškauskas

Šio savaitgalio JAV ir SSSR prezidentų susitikimą Maltos pakraščiuose galima laikyti tęsiniu tų konferencijų, kurios prasidėjo 1943 m. lapkričio mėnesį Teherane. Jos tikslas buvo suderinti karo veiksmus prieš Vokietiją. Po pusantrų metų karo laimė buvo taip pasikeitusi, kad buvo galima jau, vaizdžiai tariant, kalbėti apie nušautos meškos kailio pasidalinimą. Tai buvo padaryta Jaltoje 1945 m. vasario mėn. Tą susitikimą pasekė už kelių mėnesių – 1945 m. liepos 17 - rugpjūčio 2 d. įvykusi Potsdamo konferencija. Ji įvyko jau kitoje atmosferoje – Vokietija buvo jau kapituliuavusi. Kad ją paseks Japonija – tada niekas neabejojo. Sovietams rūpėjo tą kapituliaciją nudelsti, kad jie dar būtų turėję progos pakariauti prieš Japoniją ir už tai ką nors daugiau gauti. Tai, žinoma, prieštaravo JAV interesams, dėl kurių svarbos jos neturėjo jokių abejonių. Prezidentas Trumanas todėl nuslėpė nuo sovietų atominės bombos konstrukciją, kuri turėjo priversti japonus tuojau kapituliuoti.

Potsdame išryškėjo, kad jame susirinkusios JAV, Sovietijos ir D. Britanijos vyriausybės galvos prieš akis turėjo skirtingus interesus, o ne kokį bendrą tikslą. Netrukus D. Britanija, perduodama Graikijos ir Turkijos gynimą nuo sovietų užmačių JAV-bėms, praktiškai neteko savo lygios su JAV ir Sovietija valstybės statuso. Vėlesni didžiųjų susitikimai jau vyko be jos dalyvavimo.

Malta verčia prisiminti Jaltą ne tik dėl to paties raidžių skaičiaus tų vietovių varduose. Tam tikra prasme paskutiniųjų dienų įvykiai pradėjo įgyvendinti Jaltos sutarimą praveisti užimtuose kraštuose laisvus rinkimus ir respektuoti jų rezultatus! Tiesa, dar visur sovietai stengiasi išsaugoti komunistų partijoms, ar kaip jos vadintųsi, geresnes išeities pozicijas, tačiau visur aišku, kad jos negali laimėti rinkimų radikaliai nepasikeitusios ir neatsisakiusios nelemtos praeities metodų.

Tai yra ir Lietuvos komunistų motyvas atsiskirti nuo

visąsąjunginės kompartijos. Mūsų kompartija planavo tai padaryti gruodžio 19 dienai sušauktoje partijos konferencijoje Vilniuje. Tam tačiau nepritaria Maskva. Lyg ir no rėdama užbėgti už akių eventualiam Washingtono įsikišimui prieš galimą represiją Lietuvoje ir kitose Baltijos valstybėse, sovietų užsienio reikalų ministerija išsišaukė JAV ambasadorių Maskvoje Matlok ir jam pareiškė griežtą protestą prieš JAV senato užs. reikalų komisijos rezoliuciją Armėnijos klausimu, laikydama tai įsikišimu į sovietų vidaus reikalus.

Nejauku, jei kas kalba apie tavo reikalus su tavim nepasitaręs, nors ir nežada padaryti kokio nutarimo. Užtat suprantama, kad pereitą savaitgalį Prancūzijos prezidentas Mitterrand sušaukė Vakarų Europos bendruomenės valstybės galvų neformalų susirinkimą pietums Paryžiuje, kur buvo sutarta paremti reformuotas Centro Europos valstybes. (Idomu, kad dabar vis daugiau įsitvirtina 'Centro Europos' terminas, 'Rytų Europą' palikdamas valstybėms už Sovietijos ribų.)

Ten paaiškėjo dvi galvojimo versijos. Svajodamas apie galimą ateitį, prezidentas Mitterrand nesipriešina Vokietijų susijungimui, nes tai tik sustiprintą Europą. Išeidama iš nūdienės padė-

(Nukelta į 2 psl.)

Neolitanų šventėje Chicagoje Eglė Juodvalkė (kairėje prie mikrofono) skaito paskaitą. Garbės prezidiume sėdi: D. Balzaras, L. Deveikytė, A. Gulbinienė, R. Pliplytė, K. Kazlauskienė, O. Barakauskaitė ir V. Pliplys. Prie vėliavos B. Kazlauskas, J. Savickas ir O. Savickienė.

V.A. Račkausko nuotr.

Neolitanų šventė Chicagoje

Laureatui įteikta Dirvos novelės konkurso premija

Šių metų lapkričio 11 dieną suėjo 67 metai, kaip 13 pirmūnų-steigėjų pašaukta, išėjo į darbą Korporacija Neo-Lithuania. Pokario metais Chicagon atkilę neolitanai 1957 metais pradėjo veiklą, kaip išeivijos vienetą. Nežinau priežasčių, bet šioji su-kaktis nelinksniuojama...

Chicagos neolitanai Korporacijos gimimo sukaktį kiekvienais metais darniai ir stilingai švenčia. Taip vyko ir šįmet. Lapkričio 11d. ryte Tėvų Jėzuitų koplyčioje buvo pamaldos už mirusius ir žuvusius neolitanus filijas. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė Tėvas Jonas Kidykas,

S.J. Pamaldose dalyvavo tuanų.

Korp! vėliava ir būrys neoli-

Po pamaldų neolitanai-ės

Korp! Neo-Lithuania sekr. Vida Jonušienė įteikė Dirvos novelės konkurso laureatui Antanui Dundzilai 700 dol. čekį iš a.a. Simo Kašelio palikimo. Laureatą pristatė vyr. valdybos arbiter elegantiarum Vaclovas Mažeika.

Pakelti į seniorus prisiekia: K. Balčiauskas, T. Gaižutis ir D. Marchertas.

V.A. Račkausko nuotr.

susirinko prie paminklo, žuvusiems dėl Lietuvos laisvės. Loreta Deveikytė, padalinio pirmininkė tarė žodį: "Susirinkome prisiminti ir pagerbti mirusius ir žuvusius korporantus. Taigi mes negalime pamiršti ir savo brolius, seseris, žuvusius garbingoj kovoj dėl Lietuvos laisvės. Jų visų pasiaukojimas tesuteikia mums jėgų, tęsti jų darbus." Pagarbos ženklai prie paminklo padėtas gėlių vainikas ir sugiedotas himnas. Dalis šių iškilnių dalyvių iš čia vyko į Šv. Kazimiero ir Lietuvių tautines kapines, aplankyti mirusiųjų korporantų kapus.

(Nukelta į 7 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

'Vokiečių korta'. - Tuzas Gorbačiovo rankoje. - Ūkinė autonomija tik pirčių tvarkymui.

Berlyno mūro sugriuvimas laikytinas Vakarų laimėjimu prieš Rytų komunizmą, laisvės pergalę prieš vergiją. Bet kadangi sieną pastatė komunistai ir jie patys ją sugriovė, ir į visus jų ėjimus žiūrime, ieškodami kokių slaptų kėslų, daug kas bando rasti ne galimą Vakarų pelną iš paskutiniųjų įvykių, bet tik puola išpūsti eventualų Sovietijos laimėjimą. Girdi Gorbačiovas tarptautiniame pokario žaidime naudosis 'vokiečių korta'.

Prieš svarstant įvairias kombinacijas, reikia atsiminti, kad toji siena buvo išmūryta, norint sustabdyti bėglių srovę iš Rytų Vokietijos į Vakarų, nes Berlynas buvo Vakarų sala Rytų Vokietijos teritorijos jūroje. Ar dabar padėtis pasikeitė? Tiesa, iš milijonų paskutinių dienų svečių iš rytų Vokietijoje pasilikti ryžosi tik gal keli tūkstančiai, bet tai nereikia, kad kiti neieškotų geriau apmokamo darbo Vakarų Vokietijoje ir per metus umsiedlių skaičius gali pasiekti šimtus tūkstančių energingiausių žmonių. Gorbačiovas juk vis tiek nori Rytų Vokietijoje komunistinio, nors ir reformuoto režimo, kaip visur savo imperijoje.

Isakydamas statyti sieną Chruščiovas nesitikėjo Vakarų pasipriešinimo. Prezidentas Kennedy aiškinosi žurnalistui James Reston:

"Stoviu prieš baisią problemą, jei Chruščiovas galvoja, kad aš neturiu patyrimo ir drąsos, mes su juo negalime derėtis, kad ką nors išpešti.

Nuo Jaltos...

(Atkelta iš 1 ps.).

ties, britų premjerė Thatcher griežtai pasisakė už dabartinių sienų išlaikymą. Ji nėra taip tvirtai patikėjusi šviesesne tampriau susijungusios Europos ateitimi, kaip Mitterrandas.

Nestebėtina, kad status quo – dabartinės padėties išlaikymas turi daug šalininkų, ypač patiems sovietams siekiant pataisų savo sistemoje. Jų paskatinimui ir toliau taip elgtis, JAV Gynybos Sekretorius Cheney įsakė paruošti planus didesnio masto nusiginklavimui, per ABC 'This week' programą aiškindamas, kad šiuo metu karinio susirėmimo tarp JAV ir SSSR galimybė yra pati mažiausia nuo antrojo pasaulinio karo. Atrodo, kad Maltoje Gorbačiovas stengsis tą išpūdį sustiprinti.

Mes turime ką nors padaryti, kad jis nustotų taip galvoti."

Veiksmai tačiau galėjo iššaukti atominį karą. Chruščiovas teisingai kalkuliavo. Tik po Kubos krizės Kennedy galėjo pasakyti savo pagarsėjusį posakį: "Ich bin ein Berliner". Šiandien dangus yra daug giedresnis.

Kai kas mano jog Gorbačiovas ir jo pavaldinis Vokietijoje Krenz slapta tikisi, kad sienos pašalinimas privers varžyti įvažiavimą pačią Vakarų Vokietiją. Jau dabar jos politikai ragina Rytų vokiečius pasilikti savo gimtinėje ir dirbti jos sudemokratinimo naudai. Ko gero Vakarų Vokietiją turės tyliai atšaukti savo pažadą duoti savo pilietybę naujai atvykusiems iš Rytų Vokietijos.

Tai pesimistinis prognozė. Optimistiškiau žiūri N.Y. TIMES kolumnistas William Safire. Jis ateitį ir, vokiečių kortą Gorbačiovo rankose taip įsivaizduoja:

1. Įvykiai Rytų vokietijoje turės domino efektą visoje Rytų Europoje. Kris seni režimai Čekoslovakijoje, Bulgarijoje ir net Rumunijoje. Tik stiprus spaudimas iš prezidento Busho pusės gali su laikyti galimą represiją Pabaltėje ir baigti Sovietų talką lotynų Amerikoje.

2. Ekonominė krizė grės Turkijai, kai Vakarų Vokietija, norėdama padaryti vietos Rytų vokiečiams, ims tremti turkų darbininkus.

3. Vokietija, jau dabar didžiausias pasaulio eksportininkas, dominuos Centro Eu-

ropos ūkį ir daug savo kapitalo investuos Sovietijoje.

4. Nors prezidentas Bushas stengsis atsispirti JAV kariuomenės sumažinimui Vokietijoje, spaudimas pačiose JAV-bėse privers jį tai padaryti anksčiau negu jis norėtų.

5. Vokietija pradės darytis atominį ginklų ir mesis į žvaigždžių karo raketų sritį baigiantis antram tūkstančiui metų, kas sukels paniką Prancūzijoje.

Taip Safire atrodo istorijos eiga po to, kai buvo sugriautas mūras Berlyne, nebent nacionalizmo atgimimas Sovietijoje priverstų ją prie smarkių konvulsijų. Kol kas Gorbačioviui nelabai rūpi Vokietijos virtimas ne tik į super-valstybę, bet ir 'ueber' galybę. Tegu tai būna problema sekančiam sovietų diktatoriui, dabar jo rūpestis yra valstybės laimingas pergyvenimas šią dieną...

Tokiose vizijose gali įžiūrėti ir Hitlerio-Stalino pakto prisikėliančius kontūrus.

Lapkričio 20 d. Sovietijos vyriausybė pasiūlė savo Aukščiausiai Tarybai įstatymą, tvarkantį atskirą jos respublikų ūkinę savivaldą. Pagal įprastą parlamentinę tvarką pasiūlytus įstatymus pirmiausia apsarsto komisijos ir tik joms pritarus, projektas perduodamas plenumui. Dvi komisijos pasiūlytą projektą atmetė, bet nepaisant to vyriausybė pareikalavo, kad jį svarstytų plenumas. Vyriausybė respublikoms siūlo tokią nedidelę autonomiją,

Japonų pasikėsinimas į Laisvės statulą...

Iš kitos pusės

M. Valiukėnas Dirvos lapkr. 9 d. Nr. aprašęs Lietuvos Laisvės Lygos atstovų viešnagę Chicagoje paklausė: Kur šiandien stovi buvusieji lietuviai komunistai – padeda atgimimui ar dirba, kad vergovė išliktų? Dalinį atsakymą jis pats anksčiau davė: 84% Sąjūdžio narių yra komunistai. Atseit, patikrinti tik reikia jų atsidavimo nuoširdumą. Tai padaryti, atrodo, būtų galima išeinant iš prielaidos, jog visi 'komunistai dirbo, kad vergovė išliktų'. Kažin, ar tai teisinga? Partijon įstojusi milžiniška dauguma žiūrėjo savo asmeniškų interesų, Jieškojo būdo užėjusio maro geresniam pergyvenimui, karjeros sumetimais. Po karo Vokietijoje tokius nacių pasekėjus vadino 'mitlaeuferiais' – kartu bėgančiais. Labai geras terminas.

Juo labiau, kad kompartija buvo ne politinė organizacija, bet daugiau religija. Taip tvirtina Klaipėdoje išeinančioje MAŽOJOJE LIETUVOJE kunigas Vytautas Sabaliauskas. Kompartijos generalinis sekretorius buvęs, kaip popiežius, turįs neklaidingumo dovana, o partijos aparatas kunigija. Ten, kur viešpatuoja tokia santvarka, sunku prikišti joje gimusiems žmonėms, kad jie ėjo nustatytu keliu, kad nepūtė prieš vėją. Sunkia pagirti, kurie jau subrendę prisidėjo, nes juk buvo tokių, kurie vis dėlto pūtė prieš vėją ir dėl to labai nukentėjo. Ir galima labai suprasti juos, dabar pasipiktinusių tais, kurie ištikimai tarnavę partijai dabar skuba pakeisti savo kailį. Teisybės tačiau šiame ašarų pasaulyje nerasi. Paguodai galiu priminti, kad didieji religijos reformatoriai, kaip Liuteris, patys atėjo iš religijos aparato. Panašiai vyksta ir šiandien. Niekas kitas nebūtų galėjęs pradėti Sovietijoje reformų, kaip tik politbiuro narys tapęs generaliniu sekretorium Gorbačiovas, kada dar turėjo neklaidingumo aureolę.

Pagaliau jei net sutikti, kad kai kas visai nuoširdžiai dirbo 'vergovės išlaikymui', kodėl neprileisti, kad ir toks gali atsiversti į teisingą kelią.

Žodžiu – teigimas, kad keli šimtai tūkstančių lietuvių komunistų nėra patikimi, nors iš jų tarpo yra kilę ir Sąjūdžio vadai, nėra nei teisingas nei pagaliau šiuo metu politiškai gudrus. 'Screeningo' perspektyva gali atvėsininti entuziazmą ir kai kuriais atvejais sukelti senosios santvarkos ilgėsį. O kol kas partijos aparatas dar yra savo vietoje o ir Gorbačiova žada priimti pats mūsų popiežius.

(vm)

kad anot vieno deputato ji duoda tik teisę tvarkyti pirtis ir kirpyklas. Protestuodami prieš vyriausybės užmačias Pabaltės respublikų deputatai apšėdė posėdžio salę. Per balsavimą 211 deputatų pasisakė prieš, tik 149 už. Daugumas kalbėtojų teigė, kad siūloma savivalda praktiškai bus senas visko tvarkymas iš centro kiek pakeičiant vardą. Centrinės Azijos delegatai skundėsi, kad Maskva jas išnaudojanti. Vienas Rusijos deputatas pareiškė, kad iš diskusijų kiek laisvės duoti Baltijos kraštams išeina, jog pačių rusų respublika esanti mažiau išsivystęs kraštas, kas esą įžeidimas.

Taryba pritarė pasiūlymui nesiskubinti su kainų kontrolės pašalinimu.

Rumunijos valdovas Ceausescu, atidarydamas to krašto kompartijos Kongresą, pasisakė prieš bet kokiais reformas, nes faktiškai subankrutavo ne komunizmas, bet kapitalizmas. Jis tačiau pasisakė už pasmerkimą ir anuliavimą Hitlerio-Stalino pakto ir jo pasekų. Viena iš tokių buvo Besarabijos atskyrimas nuo Rumunijos ir sovietų Moldavijos respublikos įsteigimas atimtoje teritorijoje, už kurią Maskva po karo atsilygino rumunams duodama vengrų apgyventą teritoriją.

KELIONĖ LAIVU IŠ LOS ANGELES Į MEKSIKĄ

Ateinančių metų kovo 3-10 dienomis organizuojama lietuvių grupės kelionė, laivu iš Los Angeles į Meksiką.

Prie grupės galimą prisijungti iš visų miestų. Daugiau informacijų apie šią kelionę teikia Vida Jonušienė, Amber Travel Service, Tel. (708) 448-7420.

Sisters of The Immaculate Conception of the Blessed Virgin Mary (Lithuanian) Putnam, CT 06260 – Tel. 203 - 928 - 7955

For GOD and CHURCH through MARY!

Will you respond to this call?

Founded by Blessed George Matulaitis to serve the poor – young and old. This Community continues to serve Christ and His Church where the need is greatest.

(44-9)

CNC MACHINISTS & LATHE OPERATORS

A very Aggressive, Growing, High Tech Company East of Pittsburgh seeks skilled CNC Machining Center & CNC Lathe Operators. To work 2nd & 3rd shifts on state of the art equipment doing close tolerance work. Sent resume to: Attn: Human Resource Dept. LEYBOLD VACUUM PRODUCTS INC. 5700 Mellon Road Export, PA 15632 An Equal Opportunity Employer M/F/H/V (41-48)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-63446116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiuro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kviečiame surizikuoti ir atvykti...

Lietuvos darbininkų sąjungos pirmininko Kazimiero Uokos
žodis JAV darbininkų suvažiavime Washingtone, 1989 m.
lapkričio 14 d., kuriame dalyvavo virš 100 užsienio darbininkų
sąjungos atstovų.

Lygiai prieš metus Lietuvoje, Kaune susirinkę darbininkai įkūrė nepriklausomą darbininkų sąjungą, norėdami kalbėti patys už save, atskratyti nusibodusią valdančio režimo kalbų pasaulio proletariato vardu. Mes nebe norime užvaldyti pasaulio, ne norime vienpartinės sistemos, nenorime ištisai suvalstybtos ekonomikos. (Plojimai) Mūsų šūkis Kaune buvo toks: "Visų šalių proletarai – tapkite žmonėmis!"

Šių metų lapkričio 7 d. jau Maskvoje įvyko didelė opozicinė demonstracija. Ir vienas iš nešamų šūkių ten buvo toks: "Visų šalių proletarai – atleiskite mums!" (Plojimai)

Darbininkų judėjimas TSRS niekada nebuvo nurięs. 1962 metais Novočerkaske buvo sušaudyta darbininkų demonstracija – šandien judėjimo gretose mes turime to laiko disidentų. Prieš 10–15 metų drąsūs vyrai pabandė įkurti nepriklausomą SMOT – ir visus juos sukišo į kalėjimą ir psichines ligonines. Tik visai neseniai paleisti paskutiniai drąsuoliai.

Mano kartos organizatoriams teko jau lengvesni išbandymai. Mums neleido važinėti, susitikti, neduodavo salių, trukdė asmeninę profesinę karjerą. Svajonė buvo ką nors išspausdinti, prabilti į darbininkų auditoriją.

Tačiau, palaipsniui, ypač po karinio perversmo Lenkijoje, talkydamis gudrias diplomatines priemones, įgijome išėjimą didžiulėje imperijoje ir net pradėjome leisti savo laikraštį. Išsiugdėme savo lyderius keliose dešimtyse stambiausių miestų.

Šiandien nepriklausomas darbininkų judėjimas yra viena rimčiausių viso demokratinio ir nacionalinio išsivadavimo imperijos judėjimo dalis.

Lietuvoje mūsų judėjimas

pirmasis įsiteisino todėl, kad lietuvių širdyse labai skauda 1940 metų tragedija, kai bolševikai okupavo mano tėvynę. (Plojimai). Absoliuti dauguma lietuvių su tuo niekada nesusitaikė ir visais įmanomais būdais priešinosi. Šiandien, praėjus metams mūsų veiklos, kelias dešimtyje stambiausių įmonių minimalus atostogų laikas pratęstas iki 24 dienų metuose. Mes sugebėjome atsispirti prievartai atidirbinėti taip vadintus "juoduosius šeštadienius." Daug kur darbininkų judėjimas užtikrina įvairių tautybių žmonių solidarumą, nes politiniai judėjimai vienybę užtikrinti ne visada sugeba. (Plojimai)

Bet didžiausias mūsų rūpestis dar ateityje. Nė viena pasaulio tauta nėra praėjusi kelio nuo stalinizmo link ekonomikos reprivatizacijos – ir Lietuvoje mūsų laukia šis sunkus, neišbandytas kelias.

Mes rūpinamės panaikinti valstybinį oficialių profsąjungų pobūdį. (Plojimai) Dabar jų įtaka laikosi tik mažų kasnelių dalinimu darbininkams.

Po mūsų, darbininkų sąjungos įsisteigę Latvijoje ir Dombase. Ruošiami Baltarusijos ir Novokuznecko darbininkų sąjungų suvažiavimai. Kitur veikia darbininkų klubai arba streikų komitetai, iš kurių šią vasarą streikavo tik maža dalis. Dauguma jų veda derybas su administracija ir po truputį plečia savo veiklą, politizuojasi. Mūsų veikla be politikos neįmanoma, nes visur aplinkui žiaurus režimas ir suvalstybinta ekonomika.

Lietuvoje palaipsniui gimsta nauja Europos valstybė su savitu socialiniu gyvenimu ir ji bus tiek teisinga, kiek efektyviai ir protingai veiksime mes šiandien. Vos suprantame savo misiją ir bandome būti demokratijos

AMERIKOS DARBININKŲ SĄJUNGA ŠILTAI PRIĖMĖ LIETUVOS DARBININKŲ SĄJUNGOS PIRMININKĄ

Lietuvos Darbininkų Sąjungos pirmininkas Kazimieras Uoka susilaukė ypatingai šilto priėmimo JAV darbininkų suvažiavime, kuris įvyko Washingtone lapkričio 13-16 dienomis.

Kazimieras Uoka atvyko į Washingtoną lapkričio 11 d. dalyvauti Amerikos Darbininkų Federacijos (American Federation of Labor - Congress of Industrial Organizations, arba AFL-CIO) suvažiavime. AFL-CIO apmokėjo Uokos kelionės išlaidas bei pragyvenimą ir traktavo jį kaip ypatingą garbės svečią.

K. Uoka tris kartus viešai prabilo suvažiavimo metu. Antradienio rytą, lapkričio 14 d., iš daugiau kaip 100 užsienio darbininkų sąjungos atstovų dalyvaujančių suvažiavime, buvo suteikta proga viešai pasveikinti delegatus tiksliai Vengrijos, Lietuvos, Čilės, Pietų Afrikos, Hong Kongo ir Lenkijos atstovams. Kiekvienas kalbėtojas buvo pagerbtas kelių tūkstančių delegatų bei dalyvių atsistojimu ir ovacijomis. Ilgiausių ovacijų susilaukė Lech Valesa, antroje vietoje buvo Uoka.

idėjų tiltu toliau į Rytus, kiek galime padedame Rusijos darbininkams ir demokratiniams judėjimams.

Aš perduodu sveikinius nuo Lietuvos Darbininkų Sąjungos kaip jos pirmininkas. Taip pat perduodu sveikinius nuo šimtų darbininkų judėjimo aktyvistų, kuriuos aš pažįstu – iš Latvijos, Estijos, Baltarusijos, Gruzijos, Armėnijos, Ukrainos, Maskvos, Leningrado, Murmansko, Čeljabinsko, Jaroslavlilio, Čeboksarų, Gorkio, Saratovo, Kulbyševo, Tulos, Novosibirsko, Krasnojarsko, Irkutsko, Sverdlovsko, Novokuznecko ir Karagandos. (Plojimai). Vorkutos darbininkai šiuo metu streikuoja ir perduoda ypatingai karštą solidarumo sveikinimą. Jie visi labai domisi Vakarų darbininkų judėjimu ir mielai priimtų jus, jei atvyktumėte į svečius. Didelio komforto mes pažadėti negalime, daugelyje miestų oficiali valdžia gali net išvyti darbininkų pasikviestuosius svečius iš užsienio, gali neduoti salių, neįleisti į auditorijas – bet mes kviečiame surizikuoti ir atvykti. Jei jau kitur jūs neįsileistų, tai Lietuvoje iki galimo perversmo galia pažadėti patenkinamą viešnagę. (Plojimai).

Broliai ir seserys! Linkiu sėkmės suvažiavimo darbe ir jums asmeniškai sveikatos! (Ovacijos)

(LIC)

Klausytojai jo kalbą pertraukė plojimais net septynis kartus. Publika išreiškė solidarumą plojimais, kai Uoka užsiminė Lietuvos okupaciją 1940 metais.

Antradienį, po rytinės programos, keli užsienio garbės svečiai buvo pakviesti pietauti kartu su AFL-CIO tarybos nariais. Prie to paties stalo sėdėjo Uoka, Valesa, AFL-CIO pirmininkas Lane Kirkland bei sekretorius-izdininkas Thomas Donahue. Tą vakarą, iškilmingoje vakarienėje, kurioje dalyvavo šimtai delegatų, Uoka vėl buvo pakviestas prie Kirkland stalo.

Trečiadienį, lapkričio 15 d., per pusryčius suruoštus svečiams iš užsienio, vieninteliai kalbėtojai buvo Kazimieras Uoka ir TSRS nepriklausomos žurnalistų sąjungos atstovas Sergei Grigoryants. Jiedu nagrinėjo Sovietų Sąjungos nepriklausomų darbininkų sąjungų tikslus bei problemas.

K. Uoka, dar prieš atvykstant į Washingtoną, kai kurių amerikiečių tarpe jau buvo žinoma ne tik kaip Lietuvos Darbininkų Sąjungos pirmininkas, bet ir visos Tarybų Sąjungos darbininkų judėjimo organizatorius.

AFL-CIO suvažiavimo metu jis tą dvilypę reputaciją patvirtino. Pertraukų metu jis susiskambino su Maskva bei Vorkuta patirti kaip sekasi streikuojantiems šachtininkams Vorkutoje. Sužinojęs, kad sovietų valdžia atsisako oficialiai pripažinti nepriklausomą šachtininkų sąjungą bei paskelbti jų streiką legaliu ir, kad šachtininkai bijo galimo valdžios smurto, Uoka tuojaus ryžosi jiems padėti. Ragino AFL-CIO vadovybę pasiųsti delegaciją į Sovietų ambasadą apginti šachtininkų teises ir antradienio popietę, kaip TSRS Aukščiausios Tarybos narys, per ambasados atstovus suorganizavo delegacijos priėmimą sekančią dieną.

Trečiadienį, pietų pertraukos metu AFL-CIO delegacija, susidedanti iš maždaug 20 narių, jų tarpe šeši vicepirmininkai, nuvyko į ambasadą. Delegacijai vadovavęs JAV mokytojų federacijos pirmininkas Albert Shanker išreiškė susirūpinimą, kad bus naudojamas smurtas prieš šachtininkus ir reikalavo, kad sovietai leistų AFL-CIO stebėtojų grupei nuvykti į Vorkutą. Sovietų ambasados pirmasis sekretorius Ruben Grigorian, kuris priėmė delegaciją ir kalbėjo angliškai, apsidžiaugė jos atvykimu į ambasadą, apgailestaudamas, kad praityje AFL-CIO atsisakė turėti bet

kokių ryšius su TSRS oficialiom profsąjungom. Shanker pabrėžė, kad ir toliau AFL-CIO nenorinti ryšių su tokiom valdžios organizacijom ir siekia tik ryšių su nepriklausomom darbininkų sąjungom.

Iki to laiko, diskusijos vyko anglų ir rusų kalbomis. Kai atėjo Uokos eilė, jis atsisakė rusiškai kalbėti ir šachtininkų reikalavimus užtarė lietuvių kalba. Vertėjas Grigorianui bei kitiems jo mintis pateikė angliškai.

Suvažiavimo metu ir per pertraukas Uoka nuolat ieškojo ryšių su įvairių kraštų darbininkų sąjungos atstovais. Payvzdžiui, atskirai tarėsi su Švedijos, Didžiosios Britanijos, Vakarų Vokietijos, Suomijos, Pietų Afrikos, Austrijos, Olandijos, Hong Kongo ir kt. šalių atstovais. Kvietė juos aplankyti Lietuvos darbininkus bei TSRS darbininkų sąjungas. Ieškojo sąlyčio su JAV darbininkų sąjungom, kurios atstovauja tų pačių profesijų darbininkams kaip Lietuvos sąjunga. Buvus ekskavatorininku bei buldozerininku, jam rūpėjo užmegsti ryšius su JAV mašinistų sąjunga. Tos sąjungos vadovybė jį įrašė į savo garbės narių eiles ir pažadėjo, suvažiavimui pasibaigus, Clevelande jam sudaryti galimybes susipažinti su naujausia mašinistų technika. Kitą dieną jis, Lietuvos autobusų vairuotojų pavedimu, tarėsi su darbininkų sąjungų vadais, kurie atstovauja autobusų vairuotojams Bostone, Seattle bei Chicagoje, norėdamas sužinoti apie jų darbo sąlygas bei organizacinę struktūrą.

Šalia visų šių pasimatymų, Uoka taip pat davė pasikalbėjimus įvairiai spaudai, įskaitant St. Louis Post-Dispatch ir Philadelphia Inquirer. Po jo pirmos kalbos iki suvažiavimo pabaigos, delegatai nuo lat jį kalbino ir sveikino, paspausdami "broliai Uokai" ranką ir išreiškdami jam pagarbą bei solidarumą.

Uokos atvykimo į JAV-es iniciatorė buvo Clevelando veikėja Gaila Klimaitė, turinti pažinčių AFL-CIO vadovybėje, įpiršusi jiems mintį pakviesti Uoką, kaip naujosios laisvos darbininkų sąjungos atstovą, į AFL-CIO suvažiavimą. Vytautui Landsbergiui besilankant Washingtone liepos mėnesį ir JAV lietuvių Bendruomenei tarpininkaujant, Landsbergiui buvo išrūpintas pasimatymas su AFL-CIO pirmininku Kirkland. Pastarasis Sąjūdžio pirmininkui įteikė kvietimą Uokai, kurį jis parsivežė į Lietuvą. (Nukelta į 4 psl.)

Lietuvos aktyvistų pokalbis Clevelande

Dr. Antanas Butkus

Clevelando ALTo skyrius vadovaujamas inž. A. Pautiečiaus, Lietuvių Namų salėje surengė pašnekesį su Lietuvos Krikščionių demokratų pirm. V. Petkum, Lietuvių demokratų partijos nariu J. Mugevičium ir Lietuvos Laisvės Lygos pirm. A. Terlecku. Spauldoje buvo skelbiama, kad dar dalyvaus Sąjūdžio Tarybos narys prof. A. Buračas. Pastarasis, deja, neatvyko.

Salė buvo veik pilna clevelandiečių lietuvių, ištroškusių išgirsti kas naujo šiandien Lietuvoje. Daugumas norėjo žinoti apie tėvynainių žygius kovoje prieš Sovietų okupaciją, apie jų bjaurų politinį piktinaudojimą bei nežmonišką ekonominį mūsų krašto išnaudojimą. Šia prasme klausytojai, deja, buvo apvilti, nes prelegentai savo pranešimuose kalbėjo tik apie savas partijas, o apie kitų lietuvių pastangas nieko, arba neigiamai pasisakė. Ypač neigiamai buvo pristatytas Sąjūdis. A. Terleckas net pabrėžė, kad "nors Sąjūdyje yra dorų žmonių, tačiau ten yra 5 ar 6 nedori žmonės ir jie valdo (Sąjūdžio) seimą ir daro niekšybes". Šis stiprus kaltinimas Sąjūdžio adresu ir dar kitos insinuacijos klausytojų neįtikino ir todėl salėje buvo didokas bruzdesys ir viešai pareikšta nuostaba. Neįtikino ir tai, kaip prelegentai tvirtino, kad dvylika ar daugiau dabar atsikūrusių partijų Lietuvoje viena su kita labai gerai sugyvena. To gero sugyvenimo ir šių prelegentų tarpe nesimatė, ypatingai tuo metu, kai vienas jų bandė iš tribūnos pašalinti kitą kalbėjusį svečią...

Lietuvoje ilgesnį laiką viešėjau permai ir turėjau laimės dalyvauti Sąjūdžio steigiamajame seime. Ten ir A. Terleckas jį sveikino Laisvės Lygos vardu ir už tai jis buvo dalyvių entuziastiškai sutiktas. Prieš pora savaitių vėl sugrįžau iš Lietuvos po 3-jų mėnesių viešnagės. Lietuvos

žmonės ir jų nuotaikas tarsi gerai pažįstas, nes su jos mokslininkais bendradarbiauju jau virš 12 metų. Drįstu tvirtinti, kad Lietuvai šiuo metu nieko kito taip nereikia, kaip visų lietuvių vienybės!

Tad šiandien, kaip niekada, vertėtų pamiršti visa tai kas mus skiria, o tik koncentruotis į tai, kas mus jungia ir visas jėgas sukaupti prieš bendrą priešą.

Su Sąjūdžio įsikūrimu R. Katalikų bažnyčia išėjo iš pagrindžio ir ji, kaip ir Sąjūdis, lietuvių vienybės reikalą labai išakmiai pabrėžia. Tokios vienybės reikalo mūsų svečiai-prelegentai, deja, net nepamiršo.

Tiesa, A. Terleckas nuvertino Sąjūdžio pasirinktą parlamentarinį kelią Lietuvos laisvei atgauti. Pats siūlė skelbti vieningus protestus, bado streikus ir demonstracijas kaip geresnį, ir gal vienintelį kelią Lietuvos laisvei atgauti. Deja, prelegentas nepaaiškino, kaip ir kas tuos 'vieningus protestus' suorganizuos, o gal tie protestai savaime spontaniškai, nelyginant "Deus ex machina" įvyks.

Ko siekia Terleckas ir Petkus?

Perskaitę Dirvoje pranešimą, kad š.m. lapkričio 11 d. Lietuvių namuose, Clevelande, rengiamas susitikimas su politiniais veikėjais iš Lietuvos, nuėjome pasiklausti, norėdami išgirsti kaip reprezentuosis atgimstančios Lietuvos politikai.

Virš dviejų šimtų žmonių su nekantrumu laukė prelegentų. Susirinkę žilagalviai tėvynės patrijotai ir patrijotės laukė, tikėdamiesi išgirsti apie paskutinius įvykius, laimėjimus ir neseckmes Lietuvoje, dėl kurių taip visi pergyvename. Su dideliu nusivylimu tenka pasakyti, kad iš visų trijų prelegentų, be paskirų padrikų minčių ir nepagrįstų išpuolių nieko naujo neišgirdome. Mums, iš Lietuvos čia svečiuojantis, buvo labai nemalonu sėdėti salėje ir klausytis pasiskelbusių partijų lyderių padrikas mintis ir visai nepagrįstus kaltinimus L.P. Sąjūdžiui bei jo lyderiams.

Kaip besistengsite, p. Terleckai ir p. Petkau, juodinti L.P. Sąjūdį, Sąjūdis buvo ir liks tautos atgimimas. Dar daugiau: Sąjūdis – tai visa Lietuva. Tik visai aklas ir bukas nemato prasmingumo Lietuvos tautinės vėliavos, himno ir kalbos sugrįžime. Ačiū Dievui, kad tokių Lietuvoje yra mažuma. Prisiminkime tikrai su koku tautiniu pakilimu visoje Lietuvoje vy-

kaigai toki protestai ir pavyktų suorganizuoti, tai mum atrodo, kad Lietuva, net ir visos Pabaltijos valstybės, negalėtų nesinaudoti Rytų Vokietijos pavyzdžiu. Juoba, kad ir dabartinė JAV vyriausybė, bijodama Rytų Europos valstybių chaoso, ragina pabaltiečius į laisvėjimą eiti ryžtingai, bet pamažu.

Antra vertus, lenkų tauta įrodė, kad jų populiarusis "Solidarumas" šimtaprocentiniai laimėjo rinkimus ir Lenkijos valdžią perėmė parlamentiniu būdu.

Vienokiu ar kitokiu būdu siekiant Lietuvos nepriklausomybės, visų pirma reikia nepaliaujamai žadinti lietuvių tautos vienybės jausmą ir gilų tautinį susipratimą. Išėjęs lietuvių džiaugiasi ir didžiuojasi Lietuvos žmonių patriotizmu ir giliu jaunimo lietuviškųjų šaknų pajautimu. Pastarasis labai pozityviai atsiliepia ir į mūsų jaunimą, kuris, nors ir pamažu, vėl pradeda sielotis Lietuvos likimu. Tai ypatingai žymu tuose, kurie turi laimės apsilankyti Lietuvoje.

ko tautinės vėliavos bažnyčiose šventinimai ir jos iškilmingas nešimas gatvėmis pro susirinkusių žmonių minias. Argi tai visai beprasmis reikalas? Atgimę iškovoti laimėjimai uždegė ir sužadino tautos atgimimą, sąmoningumą, kurio taip trūksta kai kuriems iš mūsų.

Neigimas Lietuvos Aukščiausios Tarybos priimtų pilietybės ir referendumo įstatymų – tai trumparegių nesiorientavimas politikoje, tiesiant kelius į Lietuvos nepriklausomybės atstatymą.

Neužtenka vien plakatų, šaukiančių į mingus ir ten sakomų tų pačių kalbų, bet dar reikia pramatyti ir rasti kelius, kaip Lietuvą išvesti iš taip ilgai užtrukusios okupacinės vergovės. Tik L.P. Sąjūdis turi teisingą, visapusiškai pergaltotą ir teisiškai pagrįstą išsilaisvinimo strateginį planą Lietuvos Nepriklausomybės atstatymui.

P. Terlecko niekinimas Lietuvos mokslininkų tiesiog nesuprantamas. Kaip galima teigti, kad "nėra nei vieno rimto mokslininko-ekonomisto, išskyrus mano brolių, kuris taip pat netiki lito įvedimu"? O kas, jei ne mūsų Respublikos mokslininkai-ekonomistai, ruošia nuo 1990 metų Respublikos perėjimą prie ekonominio savistovumo? Tenka tik stebėtis su koku atkaklumu mūsų mokslin-

kai viso to siekia kovodami su Maskvos satrapais, kurie taip nenori pripažinti Lietuvai ekonominio savarankiškumo. Pagarba mūsų tautos mokslo atstovams, kuriantiems mūsų krašto ekonomikos ateitį!

Gerbiame Jus, p. Terleckai ir p. Petkau, kaip nepalaužiamus, užgrūdintus lageriuose kovotojus dėl Lietuvos laisvės, tačiau nepritariame Jūsų skaldytojiškoms mintims, kurios buvo išdėstytos minėtame susirinkime.

Eikime koja-kojon su visa tauta, neskaldant jos ir nekaišiojant pagalių į teisingą linkmę važiuojančio vežimo ratus.

Svečiai iš Lietuvos:

E. Putnienė
J. Putna

DETROIT

PETKAUS IR TERLECKO VIEŠNAGĖ

Detroito lietuviškame telkinyje viešėjo Lietuvos laisvės šaukliai ir vadovai Viktoras Petkus ir Antanas Terleckas. Šiuos iškilus svečius pasikvietė ir globojo Detroito Lietuvių Organizacijų Centro valdyba, vadovaujama adv. Kęstučio Miškinio. Jų susitikimas su Detroito ir jo apylinkių lietuvių įvyko š.m. lapkričio mėn. 14 d. Dievo Apaizdos lietuvių parapijos Kultūros Centro patalpose.

Tenka pasidžiaugti, kad darbo diena ir lietingas jos vakaras neatbaidė detroitiečių sausakimšai užpildyti kavinės patalpą.

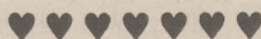
Vakaronę su mūsų sąžinės kankiniais, Viktoru Petkum ir Antanu Terlecku atidarė DLOC valdybos pirmininkas adv. Kęstutis Miškinis, o svečius pristatyti ir vakarienei vadovauti pakviestas Albertas Misiūnas. Pranešimų turinio, gal ir nereiktų kartoti, nes jų vedamoji mintis ta pati, kurią jau keli spaudos darbuotojai aprašė lietuviškoje spauldoje. Kaip ir paprastai, po svečių pranešimų vyko paklausimai ir svarstybos, kurios ir pas mus neapsiėjo be kontroversijos, tačiau tai natūralu politiniame gyvenime. Tik tenka pasidžiaugti, kad tas viskas vyko kultūringoje, atmosferoje, nepažeidžiant demokratinių principų. Tik jautėsi tautiečių susirūpinimas, kad toks tėvynėje veikiančių grupuočių nesutartimas, nebūtų mirtinu smūgiu tautos laisvės ir valstybinės nepriklausomybės siekiams.

Detroito lietuvių dėkingi Vytautui ir Onai Jokubaičiams už malonią paslaugą, atvežant svečius Detroitan. Padėka priklauso ir Adai Poderienei ir šv. Antano lietuvių parapijos klebonui kun. Alfonsui Babonui už vaišingą svečių sutikimą savo namuose. Padėka DLOC valdy-

bos narei Onutei Šadeikienei ir jos pagalbininkams, Onutei Abarienei ir Eugeniai Bulotienei už paruošimą vaišių, kurių metu svečiai turėjo progą asmeniškai susitikti su detroitiečiais ir pasidalinti mintimis. Svečių iškvietimui, vakaronės organizavimui ir svečių globa rūpinosi DLOC pirmininkas adv. Kęstutis ir dr. Stefa Miškiniai bei valdybos nariai Bernardas Brizgys ir Onutė Šadeikienė. Detroitiečiai dėkingi garbingiems svečiams Viktorui Petkui ir Antanui Terleckui už suteiktą progą išgirsti vargus ir džiaugsmus Tėvynės laisvėjimo pastangose, žurnalisto V. Meškausko išsireiškimu, "iš kitos pusės".

Svečiai, paviešę dar vieną dieną Detroito apylinkėse, išvyko aplankyti New Yorko ir Brooklyno lietuvių.

A. Misiūnas

DIRECTOR OF NURSING

In small geriatric facility. Position available for full-time Director Of Nursing. Qualified person must be a responsible and motivated person who enjoys supervisory responsibilities and patient care and contact. Pleasant working environment with excellent benefits and competitive salary. Send resume with salary requirement to:

RHEEMS NURSING CENTER
Administrator
P.O. Box 8 • Rheems, PA 17570
(717) 367-1831

(44-5)

MACHINIST'S WINDERS MECHANICS

Servicing electric motors and generators. Since 1923.

Electric Apparatus Svc. Co.
1421 Schuykill Avenue • Near University Ave. & I-76 • Philadelphia, PA 19146
For appt.: Call (215) 465-1234

(39-45)

TOOL/DIE REPAIRMAN

Immediate opening for a mold maker/mold repairman. Akron area. Must have 5 years exp. in plastics or die cast field. Excellent wages and benefits. Call 216-644-3554, ext. 8.

SOUTH

BAPTIST MEMORIAL HOSPITAL - EASTERN OZARKS, CHEROKEE VILLAGE, ARKANSAS: is recruiting RNs for medical / surgical floor, ICU and surgery. Also needed X-RAY technicians. Both are full-time positions in all areas currently available with excellent fringe benefits. Health and dental insurance, free life insurance, paid holidays, education assistance, and more Hospital JCAH-accredited, beautiful area, economical housing, excellent school system. Call: Ted Spurlock at (501) 257-4101 or send resume to BAPTIST MEMORIAL HOSPITAL EASTERN OZARKS 122 S. ALLEGHENY HARDY, ARKANSAS 72542

(42-45)

FORKLIFT MECHANICS

Established dealership looking for experienced Mechanic Knowledge of hydraulics, electrical system & engines required.

We are looking for people who want to grow with us while

earning a competitive wage and enjoying good benefits.

Call

(313) 584-4550

Ask for Service Manger

BROCKMAN FORKLIFT

15800 Tireman St. Detroit, MI 48228

(43-45)

K. Uoka Amerikoje...

(Atkelta iš 3 psl.)

vą. Vėliau, AFL-CIO pareigūnai pavedė Lietuvių Informacijos Centro Washingtono skryiaus vedėjui Viktorui Nakui Uoką lydėti suvažiavime ir būti jo vertėju.

Po AFL-CIO suvažiavimo Uokos susitikimus su JAV valdžios pareigūnais tvarkė JAV Lietuvių Bendruomenės atstovė Asta Banionytė. Iš Washingtono Uoka keliavo į Clevelandą. Numatyti jo apsilankymai Chicagoje, Detrote bei New Yorke. (LIC)

Pokalbis su rež. Petru Maželiu

Los Angeles dramos sambūris atšventė sukaktį Lietuvoje

– Kaip atsitiko, kad Los Angeles Dramos Sambūris savo 35-tąjį gimtadienį atšventė Lietuvoje?

– Praeitais metais pas sambūriečius Emą ir Vincą Dovydaičius viešėjo iš Vilniaus atvykęs žurnalo Kultūros Barų vyr. redaktorius Vilius Chodzevičius. Pokalbiuos ir iški-
lo mintis dėl gastrolių Lietuvoje. Sambūriečiai parodė didelį norą važiuoti į Lietuvą ir rimtai dirbti.

Netrukus gavome Vilniaus Valstybinio Akademinio Dramos teatro kvietimą, Tėviškės draugijos pritarimą. Mums gi liko tik greit apsispręsti kokį veikalą vešime gastrolėms. Buvo įvairių pasiūlymų, tačiau mes pasirinkome ir pradėjome repetuoti Birutės PŪKELEVIČIŪTĖS 3-jų veiksmų lyrinę dramą – Žmonės ir Beržai.

– Kodėl pasirinkote šį veikalą?

– Birutės Pūkelevičiūtės drama mums atrodė tinkamiausia: autorė yra išeivijos kūrėja, veikalas nežinomas Lietuvoje, veikale yra tik šeši veikėjai. Įdomus veikėjo turinys ir grakšti veikalo slinktis, o kalbos skambumas ir melodingi sakiniai mus žavėjo. Veikalas daugumoje pagristas įmantriais dialogais, kas labai palengvino mūsų darbą, kai daugumai aktorių reikia važinėti daug mylių į bandymus.

Veikalo turinys vaizduoja lietuvių pasiilgimą gimtosios žemės, todėl docentas Martynas Vaitys, praradęs tėvynę, nutarė ir Amerikoje įkurti Lietuvos dalelę, kur augtų beržai, žydėtų bijūnai ir ievų kvapas primintų Tytuvėnų bažnyčios bokštus ir krumokšniuose čiulbančias lakštingalas. Jis įsikuria Wisconsin valstijoje prie gražaus ežero ir, apsodinęs sodybą beržais, pavadina BERŽORU. Tame Beržore ir vyksta visos šeimos įvairūs, kiek liūdno-kas sudėtingas gyvenimas.

– Veikale juk reikalingas ir scenovaizdis. Vežėtės savo? Kaip atrodė Vilniaus Dramos teatras?

– Vežtis savo gamintą scenovaizdį būtų neįmanoma. VILNIAUS VAD teatrui buvo išsiųstas mūsų pačių sukurtas scenovaizdžio projektas, pagal kurį teatras ir paruošė sceną. Ji milžiniška: turi sukamąją sceną, gerus apšvietimo įrengimus, daugy-

bę vamzdžių scenovaizdžio dalims pakelti ar nuleisti, gerus įrengimus muzikiniams ir specialioms garsų efektams perduoti. Panašios scenos buvo ir Kaune, ir Panevėžy. Pats teatras dar naujas, modernus, papuoštas didžiuliais dailininkų paveikslais. Svarbiausia, kad gera akustika ir aktoriams buvo nesunku kalbėti.

Vilniuje, kartu su Vincu Dovydaičiu atsiradau savaite anksčiau, negu kiti sambūriečiai, kad iš anksto galėčiau patikrinti scenovaizdį, parinkti veikalui tinkamus baldus, atlikti apšvietimą, išbandyti muzikinius ir specialius garsus.

– Birutės Pūkelevičiūtės lyrinė ŽMONĖS ir BERŽAI dramos premjera atšventė Vilniuje Dramos Sambūrio 35-tąjį gimtadienį. Jau girdėjome palankius atsiliepimus ir nepaprastai gražų po-premjerinį priėmimą. Įdomu išgirsti jūsų išpūdžius.

– Ši premjera buvo istoriniai istoriškiausias įvykis Sambūrio gyvenime. Vilniaus VAD Teatras mus pagerbė taip, kad savo rudens sezono atidarymą paskyrė Dramos Sambūrio premjerai, kuri įvyko rugsėjo 23 ir 24 dienomis.

Jau gerokai prieš premjerą bilietai buvo išparduoti. Kai po vidurnakčio atsirado gėlėmis apdovanoti sambūriečiai, visas Neringos viešbutis prisipildė giminėmis ir svečiais. Pradėjo maldauti, ar negalėtų gauti bilietų į

spektaklį. Nelauktai man dingtelėjo gera mintis – pakviečiau visus atvykti į generalinę repeticiją. Teatro direktorius Pranas Treinys mialai sutiko ir Vilniaus televizija pranešė, kad generalinė repeticija yra atdarų durų spektaklis. Mūsų didžiausiam nusteimui salė buvo perpildyta netik giminėmis, bet ir vilniečiais. Šiltas priėmimas, gėlės, gėlės....o jos nepigios. Taigi, vietoje numatytų dviejų spektaklių turėjome tris.

Išaušo auksiniai saulėta Lietuvos rudens spalvingoji RUGSĖJO 23-ji diena. Diena, kurioje pirmą kartą laisvėjančios Lietuvos sostinėje švenčiame Sambūrio 35-tąjį gimtadienį su Birutės Pūkelevičiūtės ŽMONĖS ir BERŽAI premjera. Sunku nuskaidyti širdį drebinančius jausmus: Dieve, kad tik nesuklystume, kad tik šioje meno šventovėje nepasimestume.

Teatro rež. padėjėjas Mindaugas Jusčius ir Sambūrio rež. padėjėja Ema Dovydaičienė veda spektaklį. Aš jau dabar nebereikalingas – išeinu į salę žiūrėti mūsų darbo. Rež. padėjėjai praneša į rengimosi kambarius aktoriams, kad atvyktų į sceną, patikrina apšvietėjus ir garsų valdytoją, patikrina rekvizitą, indus. Mindaugas praneša, kad "maestro režisierius" leido premjerą pradėti laiku. Trečias skambutis – salė pilna žiūrovų, kritikų ir Vilniaus garbingų žmonių. Pamažu salėje kyla šviesos – čia vaizduojamas ankstyvas Sekminių lie-

Los Angeles dramos sambūrio valdybos pirm. Vincas Dovydaitis ir režisierius Petras Maželis Vilniuje prie teatro įėjimo.
Alg. Žižiano nuotr.

tingas rytas Vaičio namuose. Jaučiu, aktorių adrenalinas labai pakilęs, bet veiksmo slinktis gera, lengvai ir gražiai artikuliuodami permata žodį toli į salę, ritmas geras.

Per pirmą pertrauką besivaikščiojančių ratu žiūrovų tarpe girdėti nustebimas – "bet kaip gražiai lietuviškai jie kalba". Po antros pertraukos mūsų draugai vėl cituoja žiūrovus – ar tikrai jie yra mėgėjai, ar tik kuklinasi".

Trečio veiksmo pabaiga. Girdisi fleita grojant liaudies dainos – Oi, tu lydekėle – melodiją, visur tamsu, tik pačiame scenos priekyje ant jaunuolių Genio ir Vaivos krinta melsvas šviesos spindulys – "Mes skriejam per didžiulę, žalią jūrą... tik tamsioji val-

tis... tik tas tylus irklotojas mus gali perkelti į krantą. Ten mes nurimsim ir subyrėsime – drauge su smėlio grūdais." – baigia savo monologą Genys ir staiga pasigirsta klaikus balsas – Martynai, Martynai.... Tėvas miršta, vaikai išbėga, scena tuščia ir tamsi, tik fleitos melodija stiprėja ir ant beržų kamienų kyla akinanti balta šviesa. Uždanga, lyg verkdama, trūkčiodama užsidaro.

Salėje audringi plojimai. Aktoriai dėkingai lenkiasi žiūrovams. Į sceną su gėlėmis veržėsi minia žmonių. Gėlių krepšiai buvo atsiųsti ir iš Vilniaus Vykdomojo Komiteto, Tėviškės draugijos, įvairių organizacijų. Kiek aprimus staiga pasigirdo berniukų birbynėmis grojamas šokis Kepurinė. Jaunutės mergaitės prieš mus šoka pasisveikinimo šokį. Kokios grakščios ir dailios, tarsi mažos balerinos, lyg pakeleš nendrelės, linguoja skrybelėmis. Vėl ilgi plojimai.

Milžiniškos scenos šonuose renkasi rašytojai, teatro ir filmų aktoriai ir kiti menininkai. Dešiniame scenos šone pasirodo du vyrai ir moteris, ant kurios rankų kabėjo aus-tas rankšluostis, o ant jo didžiulis dailus duonos kepalas. Vienas jų perskaito gražiai įrašytą ir prasmingu odos viršeliuose įrišta adresą. Kitas perriša mane gražiai nuausta plačia juosta ir įteikia gėles. Moteris įteikia duoną, ant pečių permata rankšluostį ir įteikia nežinia iš kur surastą mano ir sesers nuotrauką, kai dar buvau stu-

Vincas Dovydaitis ir Petras Maželis 'pozuoja' fotografams prie teatro Vilniuje.

Alg. Žižiano nuotr.

(Nukelta į 6 psl.)

Pokalbis su P. Maželiu...

(Atkelta iš 5 psl.)

dentas. Ši trejukė buvo Utenos miesto atstovai, atvykę pasveikinti uteniškį tėviškėną. Aišku, akyse sublizgo ir ašaros.

Toliau sveikina Tėviškės draugijos atstovas: – "...mūsų ir Jūsų šaknys vienos, šaknys susipinusios – šiuo atgimimo laiku jaučiame, kad esam nedaloma visu ma. Didžiuojamės Jūsų ištikimybė Lietuvai". Dabar buvo įteiktas adresas ir gėlės.

Netrukus priartėja ir Vilniaus Valstybinio Akademinio Dramos Direktorius Pranas Treinys (irgi iš pa Utenas), išvyniojo ilgą, siaurą, viduramžinės formos pergamento lapą ir skaitydamas su humoro įtarpomis gražiai mus visus ir pavieniui pasveikino. Jaunosios šokėjos visus perjuosė juostomis, moteris apdovanojo gražiais tautiniais rūbais. Vėl plojimai ir mūsų džiaugsmo ašaros.

Teatro sąjungos vardu dar sveikino dramos ir filmų aktorius Reg. Adomaitis. Pagaliau atėjo eilė tarti žodį ir Los Angeles Dramos valdybos pirmininkui Vincui Dovydaičiui, nes mes turėjome dovaną Akademiniam Teatrui. Giliai susijaudinęs jis tarė: "Kas galėjo pranašauti, kad Los Angeles Dramos Sambūris savo 35-tąjį gimtadienį šves Vilniaus Valstybinio Akademinio Dramos Teatro scenoje. Visų sambūriečių vardu širdingai dėkoju už suteiktą garbę atidaryti šio teatro rudens sezoną. Nuoširdus ačiū už gražius sveikinimus, linkėjimus, už gausybę gėlių ir dovanų. Mes neatvykome savo vaidinimu Jūsų nustebinti – esame tik mėgėjai, mylintys lietuvišką žodį, gimtąjį kraštą. Dirbame, kad jaučiame svarbią tautinę ir kultūrinę pareigą. Sujaudinti dėkojame ir Jums, mielos sesės ir

broliai už dėmesį, šiltą priėmimą ir pripildytą teatrą. Jau ilgai gyvename svetingoje Amerikos šalyje, tačiau iš mūsų širdžių brangios Lietuvos neišraus niekas – niekad". Rež. Petras Maželis įteikia sambūrio dovaną.

Žiūrovai dar kartą pakilo ant kojų ir sugiedojo Ilgiausių metų ir skautišką Valio, ir visi giedodami Lietuva, tėvyne mūsų iškilmes baigėme.

Apkrauti gėlėmis su džiaugsmo ašaromis grįžome į jaukų Neringos viešbutį, kur dar ilgokai dalijomės išpūdziais. Išgėrę po taurelę šampano nuėjome ilsėtis, nes rytoj vėl turėsime trečiąjį spektaklį.

Iki vaidinimo Kaune turėjome porą laisvų dienų. Teatras suorganizavo ekskursiją į Trakus, Rumšiškės, viešėjome Siparių sodyboje ir kai kurie išsimaudė lietuviškoje pirtyje, gražioje miškingoje vietoje gėrėjomės rudens besikeičiančiomis medžių spalvomis, pasilinksminom ir pailsėjom. Dalis sambūriečių ūliojo su giminėmis.

Kaunas. Moterys, apsirengusios Vilniuje padovanotais tautiniais rūbais ir visi sambūriečiai prie Laisvės paminklo padėjome gėles. Ir čia kalbėjo Dovydaitis, po to sugiedojo himną.

Pavalgydinti Metropolio restorane turėjome truputį laiko ir po miestą pasivaikščioti. Beveik tekinas nubėgau į teatrą (buv. valstybinį), kuria me keturius metus dainavau, vaidinau, šokau. Malonūs žmonės aprodė gražiai atremontuotą teatrą, sceną, o ant uždangos, kaip ir Nepriklausomybės laikais, spindėjo balta rūtos šakelė. Susisupau į ją ir nejučiomis nuriedėjo prisiminimų ašara.

Ir Kaune spektaklis praėjo gerai, žiūrovai širdingi, vėl linkėjimai, gėlės. Šį kartą vi-

Vytautas Matulionis

Sapnai

Žema, tamsi, niūri palėpė,
Išniekinti vaikų žaislai ...
Trūnija dulkėse suplėkę
Jaunų dienų seni laiškai ...
Ir kuždasi ...

Girdžiu jų šnabždesį. Pasamonėj atgimsta
Vaizdai jaunystės saulėtų laukų ...
Dvasia vėl veržiasi atgal, nerimsta,
Naktyje poilsio neberandu ...
Keliuos ...

Veriu duris į praeitį su baime,
Virpančiais pirštais kaspina riu ...
Ar teks dar pagyvent ta begaline laime
Seniai į užmarštį nugrimzdusių laikų?
Drebū ...

Rankose čėža pluoštai trapių lapų ...
Išblukęs rašalas, nuvytusi spalva ...
Tiesiasi tiltas per prarają metų,
Svaigsta minčių verpetuose galva.
Skaityau ...

Alyvom padvelkia naktis žvaigždėta,
Atplaukia skambus juokas iš ūkų ...
Skrustu nusliuogia ašara iš lėto
Gedėdama tų džiaugsmo valandų ...
Mąstau ...

Į langą beldžiasi mieguistas rytas,
Balzgana skraiste moja brėkstanti diena ...
Gal dar palikt į praeitį duris atidarytas?
Juk laimės niekam niekad negana ...
Pakaks ...

Žema, šalta, grasi palėpė ...
Apvilta meilė, užgniaužti geismai ...
Ant palaužtų sparnų sulėkė
Bežadžiai miršta saulėti sapnai ...
Tylu ...

si giedojom Lietuva brangi (visus posmus). Po trumpų teatre vaišių grįžome atgal į Vilnių, iš kur kitą rytą traukėm į Panevėžį paskutiniam mūsų gastrolių spektakliui.

Gausiai ir ištaigingai pavaišinti Stumbro restorane dar buvome pavežioti po labai žalią miestą, aplankėm Kultūros namus su puikiais langų vitražais, atsiradome prie Katedros. Apžiūrėjome vidų, atvykome į koplyčią, kur palei sienas gulėjo iš Sibiro parvežtų kankinių kaulai. Dega žvakės, sunkus kvapas, ašarojančios motinos, tėvai, giminės. Buvo taip baisu, gaudu ir žvėriškai pikta.

Sunkiose nuotaikose grįžome į teatrą, kur turėjom prasiblaivyti nuo šiurpulių ir ruoštis spektakliui. Dievui padedant spektaklis ir čia pavyko, priėmimas labai šiltas, vėl Ilgiausių metų ir kt. Po spektaklio buvo čia pat teatre nedidelio ratelio priėmimas, į kurį atvyko ir Panevėžio teatro garsusis režisierius – maestro Juozas Miltinis. Atsisveikindamas savo žodyje sakė: "...man labai patiko Jūsų spektaklis. Jis toks nuoširdus, toks tyras, lyriškas, žmogiškai toks labai tikras". toliau sakė, kad mėgėjiškumas teatro mene yra kaip tik didžiausias pliusas....žmogišku-

mas turi tapti gyvu fenomenu, gyva veiksmo būtimi. Kad žodis taptų absoliutiškai gyvu, reikia improvizacijos, grynos improvizacijos, turėt mintį ir veiksmiškai improvizuoti garsą, kalbinį garsą". Palinkėjo vėl atvykti į Lietuvą ir ne tik Amerikoje, bet ir pasaulyje kur tik yra lietuvių suvaidinti šitą ir kitus spektaklius.

Gastrolės baigėsi. Grįždami atgal į Vilnių autobuse buvo klegėjimas, dainavimas, pasibaigė rūpesčiai, galim lengviau atsikvėpti.

Didesnių spaudos atsiliepiimų dar neturime. Aišku tik tiek, kad mūsų sceninė kalba visus nustebino ir žavėjo. Kritikė Irena Litvinaitė Tiesoje rašo:...spektaklis, nepaisant jame glūdinčios liūdnos gyvenimo realybės, šviesus, grakštus, aktoriai jį pagyvino lengvu humoru. O tokią gražią lietuvių kalbą netgi profesionalėje Lietuvos teatro scenoje ne dažnai girdime. Ačiū mieliems svečiams už šią pamoką".

Vėl pamatėme Lietuvą, džiaugėmės ir verkėm kartu su giminės žmonėmis, matėme jūrą, lankėm kapines, gimtąsias vietas, kurių daugumoje jau nebebuvo. Katedra, bokštas, Gedimino pilis su plevėsuojančia trispalve,

Trakai, Kryžių kalnas ir kiti istoriniai paminklai pasiliko taip giliai širdyje, kad net ir sapnuose ir mintyse tebegyvename Lietuvoje.

Širdingai dėkojame ŽMONĖS ir BERŽAI dramos autorei Birutei Pūkelevičiūtei už leidimą šią dramą parodyti Lietuvoje. Ačiū ir Dramos Sambūrio pirmininkui Vincui ir Emai Dovydaičiams, išnešusiems sunkius kelionės pasiruošimo rūpesčius. Esame dėkingi Kultūros Barų vyr. red. Viliui Chadzevičiui už gastrolių Lietuvoje pažado ištesėjimą, ačiū Vilniaus Valstybinio Akademinio Dramos Teatro dir. Pranui Treiniui ir aktoriams už šiltą priėmimą, nuoširdumą ir neišdildomą draugiškumą. Didelis dėkui scenos technikiniam personalui, kuris perveždavo iš miesto į miestą dekoracijas ir baldus ir paruošdavo sceną. Mūsų didelė padėka žiūrovams, taip širdingai ir jautriai mus sutikusius, įvertinusius ir apdovanojusius gėlėmis, dovanomis. Ačiū ir vaišingom giminėm.

Petras Maželis

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

FORKLIFT MECHANIC

Established dealership looking for experienced Mechanic.

Knowledge of hydraulics, electrical system and engines required.

We are looking for people who want to grow with us while earning a competitive wage and enjoying good benefits.

Call

(313) 584 - 4550

Ask for Service Manger
BROCKMAN FORKLIFT
15800 Tireman St. Detroit, MI 48228
(43-45)

STAMPING PRESS OPERATORS 6 REQUIRED

1st & 2nd shifts available for experienced Stamping Press Operators. \$6.00 to start. We need dependable people with good work habits for these positions. Excellent working conditions and environment. Please apply in person or rush resume to Mr. Bill Goodwill.

PARAMOUNT

216 - 585 - 2560

31811 Wine St., Willowick,
Ohio 44094

(43-45)

Train for careers in

• AIRLINES •

• CRUISE LINES

• TRAVEL AGENCIES

HOME STUDY/RES. TRAINING

• FINANCIAL AID AVAIL.

• JOB PLACEMENT ASSIST.

1-800-327-7728

A.C.T. TRAVEL SCHOOL

Natl Hdqtrs. 4669 N. Fed. Hwy.

Pompano Bch. FL

Geriausia dovana švenčių proga giminėms ir draugams Lietuvoje pasiųsti knygas!

- ☐ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, 37 tomai \$370.00
- ☐ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS 37-tas tomas \$ 35.00
- Anksčiau užsisakiusiems – \$33.50
- ☐ ENCYCLOPEDIA LITUANICA, 6 tomai \$150.00
- ☐ VINCO KRĖVĖS RAŠTAI, 6 tomai \$ 35.00
- ☐ Signataro PETRO KLIMO "Iš mano atsiminimų"..... \$ 13.00
- ☐ Prez. A. SMETONOS raštai "Pasakyta parašyta"..... \$ 11.00

Šį skelbimą iškirpti ir pageidaujamas knygas pažymėti.
Kaina U.S. dol.

J. KAPOČIUS,
P.O.Box 752, COTUIT, Mass. 02635
Tel. (508) 428-6991

Vardas, Pavardė

Adresas

Neolitanų šventė...

(Atkelta iš 1 psl.)

Tos pačios dienos vakare, Lietuvių Tautiniuose namuose įvyko iškilminga sueiga, vakarienė. Sueigoje dalyvavo neolitanų ir jų artimųjų pilnutėlė salė. Sueigą pradėjo ir vedė pad. pirmininkė Loreta Deveikytė. Korporacijos tradicijomis uždėtos trims junjorams, pakeltiems į senjorus, senjoro spalvos ir primta jų priesaika. Jaunieji senjorai: Kovaldas Balčiauskas, Tauras Gaižutis ir Darius Marhertas. Ketvirtoji senjorė Milda Rudaitytė, dėl ligos negalėjo dalyvauti, tad ji spalvas gaus kita proga. Jaunuosius senjorus ir Neo-Lithuania šia proga sveikino: fil. Audronė Gulbinienė, vyr. valdybos vardu, fil. Vida Jonušienė, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vardu, Matilda Marcinkienė, ALTS Chicago skyriaus vardu, Tayda Rudaitytė Skautų Akademikų vardu ir kt.

Išskirtinai džiugų pareiškimą neolitanams išeivijoje padarė fil. Jonas Jurkūnas, perduodamas Juozo Enčerio, šios Korp! pirmininko 1939-40m.m., Sibiro kankinio, sveikinimus. Kolega J. Enčeris tą pačią lapkričio 11d. turėjo neolitanų sueigą ir minėjo suaktį neolitanų rūmuose, Kaune, Parodos g.22. Šis jaunųjų neolitanų tėvynėje sveikinimas sutiktas plojimais, o jų šios dienos sueigą Chicago neolitanų sueiga, pasveikino telegrama. (Detalesnių duomenų, nei apie beatsisteigiančią tėvynėje Korporaciją, nei apie nuosavus rūmus, čia neturima).

Sueigos dalyvius savo mintimis praturtino fil. Eglė Juodvalkė. Ji ilgesnėje kalboje priminė šios Korporacijos garbės nario Kan. Juozo Tumo Vaižganto lietuvišką didžią asmenybę, antroje, galima tarti, palygino nublukusiomis kepuraitėmis (senuo-

sius kolegas) su žydrių spalvų kepuraitėmis (jaunąją kartą), skatindama pastaruosius aktyviau jungtis į laisvėjančios Lietuvos pastangas, susipažinti su ja, lankytis joje ir veikliai reikštis Pro Patria.

Prieš keletą metų Neo-Lithuania yra gavusi mecenato Simo Kašelionio palikimą. Drauge ir testatoriaus įpareigojimą, tvarkyti jo pradėtuosius, vadinamus, Dirvos novelių konkursus. Šių metų tokio novelės konkurso ir premijos, \$700 laimėtoju buvo išskirtas Antanas Dundzila. Laureatas, gyvenęs Washington DC, asmeniškai dalyvavo šioje šventėje ir priėmė premijos čekį. Čekį jam įteikė Vaclovas Mažeika, Korp! vyr. valdybos narys. Laureatas šia proga pasakė jautrią kalbą, atskleisdamas, kaip jis, kompiuterio programuotojas, išėjo į novelistus ir žadėjo juo pasilikti, tačiau į romanistus neisįs ir rašytoju prašė jo netituluoti...

Gautąją premiją A. Dundzila paskyrė Lietuvoje atsikuriančiai Skautijai ir tai realizuoti pavedė Skaučių Sesejai, čia pat perduodamas čekį,

Padalinio valdybos pasikeitimas. Pagarsinamas senjorų sueigos, buvusios 1989 m. lapkričio 5d., nutarimas, kad į naują valdybą išrinkti: Aušra Jasaitytė, Eduardas Kaveckas, Vida Momkutė, Andrius Kelpša ir Romas Juodvalkis. Baigianti savą kadenciją pirmininkė Loreta Deveikytė kviečia naująją valdybą perimti pareigas ir tolesnę sueigos vadovavimą. Buv. valdybos nariai skubiai nusiima perpetes ir jas uždeda naujosios valdybos atitinkamiems nariams. Publika tą persirengimą palydi ilgais plojimais.

Kalba Aušra Jasaitytė, Korp! Neo-Lithuania Chicagoje pirmininkė. Dėkoja senjoratui už pareikštą pasitikėjimą, kviečia visus į talką val-

Antanas Dundzila, Dirvos novelės konkurso 1989 metų laureatas.

Dirvos novelės konkurso laureato Antano Dundzilos žodis

Pone Pirmininke, Gerbiamieji Svečiai:

Esu dėkingas DIRVAI, jury komisijai, Korporacijai Neo-Lithuania, niekada nepažintam a.a. Simui Kašeliui už šių mano pastangų atžymėjimą.

Taip pat jaučiu padėką ir mūsų platesnei visuomenei,

dybai, į darbą Korporacijos labui. Sueiga baigiama Gaudamus igitur.

Po sueigos – vakarienė, o ją baigus, pereinama į šokių ir žaidimų, orkestrui "Žara" grojant, o jo muzikos įtarpuose, jaunimui lietuviškas dainas dainuojant.

M. Valiukėnas

mus išugdžiusiai ir šiandieninę lietuvišką aplinką sukūrusiai. Savaitraštis DIRVA, konkursas, šiandieną gimtadienį švenčianti Korp! Neo-Lithuania, visos kitos mūsų pastangos – tai juk mūsų lietuviškojo mechanizmo ratukai, aiškiai matomi, besisukantys.

Aš manau, kad – žvelgiant į visuomeninį gyvenimą kiek platesne prasme – būtų netikslu tik pasiimti iš visuomeninių išteklių gautą premiją ir nužingsniuoti savais keliais, išskristi sau atgal į Vašingtoną. Mano noras todėl yra premiją palikti mūsų visuomenės rankose, ją nukreipiant Lietuvoje atsikūrusių skautų paramai.

Iš skautybės pats esu daug gavęs, skautų eilėse esu užaugęs ir darbavęs. Tad ir šandien, šia proga su lietuviškąja skautybe dalinuosi man su teiktu atžymėjimu: premijos pinigai eis skautybei Lietuvoje, o man liks laimėjimo džiaugsmas ir Jūsų ši vakarą man skiriamo dėmesio privilegija.

To Jūsų dėmesio prašau dar kelioms minutėms, noriu suminėti porą duomenų apie konkurse atžymėtą novelę.

Prieš pusantų metų, 1988-ųjų vasarą, tris savo pabaigtos novelės rankraščio egzempliorius buvau nusiuntęs Aloyzo Barono vardo konkursui. Trijų egzempliorių konkurso komisija prašė. Po kelių mėnesių du rankraščio egzemplioriai grįžo visai nevartyti, o trečiojo, truputį – sakyčiau – labai atsargiai, pirmieji keli

puslapiai buvo vos, vos pačiu pinėti. Su tokiu įrodymu rankose padariau išvadą, kad komisija novelės neskaitė ir pradėjau laukti DIRVOS konkurso.

Šį rudenį tačiau DRAUGE perskaičiau, kad buvo ir daugiau į aną konkursą stojusių autorių, su kuriais konkurso komisija keistokai reikalus tvarkė ... Čia reiškiau pagarbą DIRVOS konkurso kolektyvui, kuris, nors gavęs net tuziną kūrinių, juos perskaitė, įvertino, jų nepametė, nesumaišė.

Šį konkursą laimėjusi novelė yra mano pirmoji. Aš sąmoningai norėjau išeiti į prozos lankas išlaikęs viešą savų jų pastangų egzaminą, kuris man liudytų įvykdyto užsimojimo bent lyginamąją kokybę. Prieš daugelį metų, kai pramokau rašyti kompiuteriams programas, panašaus tikslo siekdavau darbovietėse – kartais stengdavausi parašyti programą taip, kad ji iškart teisingai veiktų! Kas yra programavęs kompiuterius – žino, kad iš karto teisingai veikiančios programos, ypač tais laikais, gimdavo retai ... Su rašoma novele elgiausi panašiai, kaip su anuomet rašytomis kompiuterių programomis.

Kaip kas iš pažistamųjų manęs klausia: – Tai kaip, čia, Antanai? Nustebinai, pasirodė su novele!

– Pasiaiškinsiu.

Ėmiausi novelės rašymo todėl, kad šio žanro anksčiau nebuvau bandęs. Kadaisė rašiau eilėraščius, esu parašęs scenos vaizdelį, pluoštą straipsnių, gi skautiška tema atspausdintą feljetoną latviai išsiverė į savo kalbą. Pagaliau susikristalizavo sumanymas, kad būtų įdomu noveliu kę pabandyti. Prie jos ir susikaupiau. Esu beveik tikras, kad romano nė nebandysiu. Gi novelės šiuo metu mane dar ir toliau tebevilioja.

"Krištolo ir knygu" novelėje bandžiau atsakyti į klausimą, kur glūdi lietuviybės svarbesni bruožai ar esmė. Visa kita ten – tai scenos dekoracijos, tai uždavinio analizei parinkta aplinka. Aišku, tokiame klausime – kas yra lietuviybės apčiuopiami ramsčiai ir ramentai – visiems priimtino atsakymo nėra, nebuvė ir nebus. Tad novelėje ir nesiūlau universalios sprendimo, nebandau sukurti naują gamtos dėsni. Aš čia kalbu apie vieną iš daugelio įmanomų atsakymų, sukirptą pasirinktam scenovaizdžiui.

Man pačiam tą klausimą (klausimą, bet ne atsakymą!) – kur glūdi lietuviybės branduolys – pirmu kartu suformulavo Antanas Sužiedėlis maždaug prieš du dešimtmečius Čikagoje, vienoj Jaunimo Kongreso paskaitoj. Cha-

(Nukelta į 8 psl.)

Nauja Chicago neolitanų valdyba. Sėdi: V. Momkutė, A. Jasaitytė, E. Kaveckas. Stovi: R. Juodvalkis ir A. Kelpša.

V.A. Račkausko nuotr.

Kova su Maskva

Vladas Vijeikis

Viena chicagietė gavo laišką iš Kanados. Labai sudomėjo, nes giminių Kanadoje neturėjo. Tad gana jaudindamasi atplėšė voką. Pasikąčius pamatė, kad ne iš Kanados. Pasirodo keliauninkai iš Lietuvos parašė. Lyg giminės ar negiminės. Jeigu skaitys savo buvusio vyro pusbrolio tetos kūmo vaikus. Taigi tas vienas vaikas ir rašo.

– Labai norėčiau aplankyti Chicago. Tik man reikia, kad kas mane aerodrome suiktų, duotų nakvynę, apmokėtų už mano kelionę ir keletas kitų smulkmenų.

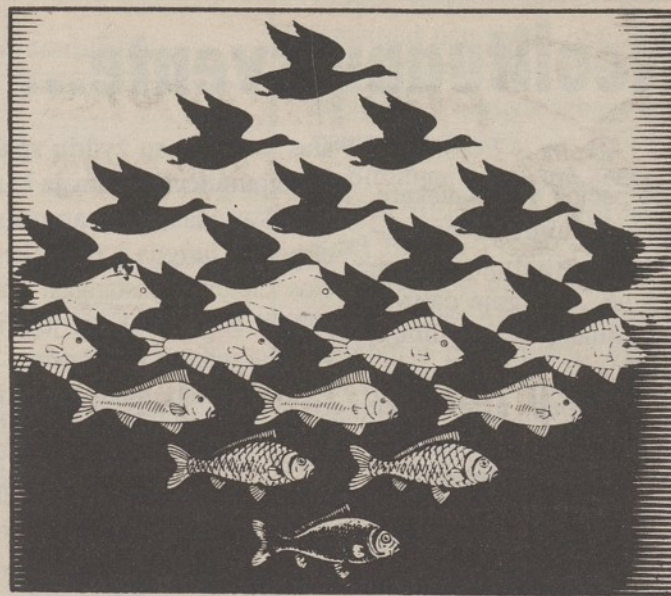
Moterėlė labai susirūpino šitų nežinomų giminačių ar šiaip tautiečių pergabenimu į Chicago. Pasitarusi su savo patarėjais, peržiūrėjusi savo sutaupę knygele, dar pasikreipusi į vieną kitą ir dar kitą. Silpnai nutarė, kad nieko neišsina.

Tad gerai pergalvojusi parašė gražų laišką. O tame laiške buvo labai gražiai beveik literatūriškai išdėstyta,

kad pas ją jau vieši iš Lietuvos viešnia ir kad ji neturinti viešbučio. Tad negali apnaktinti keturių asmenų iš Lietuvos, tos mielos šalelės, kadan gi neturi net grindų tokių išmielių. Tad siunčia penkiasdešimt dolerių. Tuos pinigus uždirbo antrą darbą dirbdama, bet to neparašė. Labai jaudinosi ir tą vakarą pridėjo prie miegamųjų tablečių keletą daugiau, kad galėtų užmigti. O tie žmogeliai, kuriuos ji su penkiasdešimt dolerių iškilmingai pašelpė bandė, ne-

buvo visiškai kiaulės. Jie atsakė. Parašė laišką.

– Labai ačiū už tą menką dovanėlę. Dabar važinėjame po Kanadą. Kraštas gražus, nors šaltas. Mes matėme daug kraštų. Turime savo automobilį, tad apvažinėjome visą Europą. Buvome Austrijoje, Vengrijoje, Vokietijoje, Italijoje, Jugoslavijoje, Graikijoje ir dar kitur. Mano žmona yra medicinos preparatų paskirstymo ir pakvitavimo svarbiems reikalams trečiojo skyriaus vedėja. Aš

Pabandykite suskaičiuoti, kiek šiame Cornelius Escher paveiksle yra paukščių ir žuvų.

1989 M. KELIONES Į LIETUVĄ

GRUODIS

LIETUVA IR BELGIJA Naujų Metų kelionė, 14 dienų: 9 naktų Vilniuje, 1 Maskvoje, 2 Briuselyje

Kelionė Nr. 129 gruodžio 29-sausio 11

\$1,599 iš Bostono ir Niujorko
\$1,782 iš Čikagos

Ekskursijos į Palangą ir Klaipėdą su pernaktavimu kiekvienai grupei!

Baltic Tours patarnauja sudarant jūsų artimesiems dokumentus viešnagai pas jus.

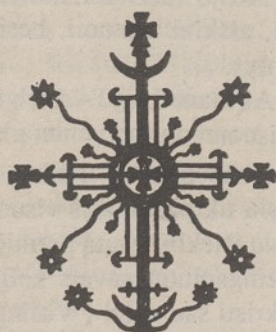
Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Platesnei informacijai ir kelionių lankstinukams kreiptis:

BALTIC TOURS

77 Oak St., Suite 4
Newtown, MA 02164

Tel.: (617) 965-8080

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LIETUVOS PERSITVARKYMO SĄJŪDIS SIŪLO IŠEIVIJOS LIETUVIAMS NAUJĄ LAIKRAŠTĮ:

„Respublikos“ laikraščio prenumeratą 1990 metams užsieniui priimama jau dabar. Laikraščiai bus siunčiami oro paštu. Visiems, kas nori 1990 metais gauti 300 „Respublikos“ laikraščio numerių, reikia užpildyti pateikiamą anketą, iškirpti ją ir išsiųsti nurodytu adresu.

Siunčiu „Respublikos“ laikraščio prenumeratos 1990 metų mokestį \$85.00 JAV dolerius taip pat siunčiu auką \$—— JAV dolerius

Pavardė, vardas _____

Adresas _____

Čekius rašyti: **Sąjūdžio Info**. Siųsti: **7159 S. Whipple, Chicago, IL 60629, U.S.A.**

Be to, pranešama, kad „Respublika“ priima visas tautiečių gyvenančių užsienyje, reklamas ir skelbimus. Jos perkamos ir perduodamos per „Sąjūdžio Info“. Visas „Respublikos“ platinimo užsienyje ir reklamų bei skelbimų klausimais reikia kreiptis į „Respublikos“ atstovę Čikagoje Ritą Dapkutę („Sąjūdžio Info“).

tvarkau inžinerijos trigubų distancijų tyrimų pedagoginę formalų žinyno ketvirtojo skyriaus įstaigą.

Ir dar tame laiške buvo parašyta, kad važinėja atostogų į Palangą. Tik kaip žiūrėjo, bet Juratės nematė. Ir gintarų jau nėra. O jūra taip užteršta, kad savo kūną pamirkyti baisu. Kitais metais važiuos į Juodąją jūrą. Nors pavadinimas juodas, bet jūros vanduo dar švarus. Kalbant apie maudymąsi. Atsiųskite maudymosi kostiumą. Madingą. Pasižiūrėkite į madingų žurnalus. Ten nebloggeriai parodyta. Jeigu jūs norite išlaikyti lietuvišką patriotizmą. Nes kaip gali pasirodyti Palangoje su senos mados maudymosi kostiumu prieš iš Maskvos atvažiuojant. Su vytim ir vėliava maskviečių nesujaudinsi. Paskutinės mados maudymosi kostiumas daug daugiau patamaus mūsų laisvės siekimams.

Galutinam maskviečių perbloškimui reikia chalato, kurį užsivelki eidamas nuo jūros namo. Tiesą sakant ne namo, bet į viešbutį, kuris skirtas mūsų aukšto rango asmenims. Pridėkite taip pat muilo kvepiančio rūgštelę. Mat tai beveik mūsų tautinė gėlė. „Ach tie vosilkėliai iš rūgžių miglotų“. Lietuvoje dar daug naujienų. Dabar kunigai vaikšto su krapilais ir krapina, bet dar nieko neprikrapino. Krautuvėse, kaip nieko nebuvo taip nieko ir nėra.

Šią vasarą nuo Juodosios jūros krantų atsisiųsime atviruką, kad pamatytum, kaip ta jūra žavingai atrodo. Jeigu laiku gausime maudymosi kostiumus tai gal net ir savo fotografiją pasiųsime, su jūsų dovanomis ant mūsų kūno.

Patriotiškai nusiteikusi moterėlė, norėdama prisidėti prie kovos su maskviečiais, ėmė važinėti po Chicago ieškodama tų kostiumų važinėjo autobusais „senior citizen“ bi lietu. Taip pigiau. Bet pamąčiusi kainas, suskaičiavo, kad reikės imtis dar trečio darbo, tad labai nusiminusi susilaukė. Ir dabar kenčia, kad liki-

mas ją išmetė iš kovos lauko su Maskva.

JOURNEYMEN TOOL / DIE MAKERS & MACHINISTS

Be able to set up work from blue prints & close tolerance. Growing tool and die company in new, clean plant needs tool and die maker - wire E.D.M. experienced in programming and operations; Tool and Die Maker - Lead Man experienced in large automotive progressive dies; and Machinists. Full company paid benefits, first shift with overtime. Call

CONDOR TOOL & DIE

at (216) 671-6000 for appt. 4541 Puritas Industrial Parkway, Cleveland, Ohio 44135

(45-46)

OPPORTUNITY for REGISTERED NURSE weekends for a 102 bed skilled nursing facility. 7 AM-3PM shift. Salary commensurate with experience. Apply call or write to: Administrator St. Anthony's Nursing Center 31830 Ryan, Warren, MI 48092

(313)-977-7724

(45-47)

JOURNEYMEN OR 1ST CLASS W & S TURRET LATHE OPERATORS

MUST DO OWN SET UPS.

OVERTIME

STEADY WORK & BENEFITS NOVA MACHINE PRODUCTS

18685 Sheldon Road Middleburgh Hts., Ohio 44130 216 - 267 - 3200

(41-50)

MACHINE REPAIR - NIGHTS 5 yrs. exp. required.

Both mechanical & electrical NC machine exp. a plus. Duties will require work on machine tools, cranes, tow motors and light building maintenance. Must be self starter and work well alone.

Also needed:

Experienced

GEAR CUTTERS - NIGHTS. Experienced Engine Lathe MACHINISTS - NIGHTS.

Experienced

Horizontal Boring Mill OPERATORS - NIGHTS. Excellent benefit package. Salary compensated with experience Send resume to

HORSBURGH & SCOTT CO. 5114 Hamilton Ave. Cleveland, Ohio 44114

(45-47)

Laureato žodis...

(Atkelta iš 8 psl.)

rakteringa, kad jokių kitų pasakaitų iš to kongreso neprisi-menu, tik tą Sužiedėlio mintį apie lietuviybę! Tą patį Sužiedėlį su tos pat paskaitos mintimi ir į novelę dabar įtraukiau. Sužiedėlio siūlo-mas atsakymas buvo sociologinio pobūdžio, abstraktus. Aš pats, technologijoje profesiniai brendęs, novelėje bandžiau į klausimą atsakyti konkrečiau daiktu, kuris tačiau gali būti laikomas ir simboliu.

Taigi mano novelės esminis teiginys ir yra, kad lietuviybė individui gali glūdėti lietuviškoje knygoje. Paviršutiniškai žiūrint, šiandien, mūsų aplinkoje šis teiginys kaip kam gali atrodyti šauksmu dykumoje ar pataikavimu spaudos darbuotojams, šiuo atveju – DIRVAI ar jūry komisijai. Man tas teiginys tačiau atrodo gana logiškai ir yra intuiciniai priimtinas. Jame matau žiupsnį esmės, ižiūriu teiginio plotį, gylį, ribas. Nors ir ne visu šimtu procentų, bet, bent didžiumoje, aš pats tuo teiginiu tikiu. Esu patenkintas, kad, novelės apimtyje, būsiu juo ir jūry komisiją įtikinęs.

Tai tiek apie novelę.

Mano baigiamoji mintis yra iš tikrųjų prašymas. Žino-damas mūsų žurnalistų, o kar-tais ir visuomenės entuzijazmą segioti titulus, maloniai prašau manęs nepradėti vadinti rašytoju. Mano nuomone, vienos novelės nepakan-ka rašytojo vardui įgyti.

Dėkoju Jums visiems už dėmesį ir kantrybę!

Antanas Dundzila

Kas prijungė Lietuvą prie Sovietų Sąjungos?

Kadangi dar ir dabar tenka grumtis su sovietiniu melu, tvirtinančiu, kad Lietuva savanoriškai išsižadėjo savo nepriklausomybės ir pati entuziastingai išoko į matuškos Sovietijos sterblę, tai leiskite paklausti žodžių tų aktorių, kurie aname tragiškame vaidinyje dalyvavo ar bent padėjo jį surežisuoti. Ypač kad tuos istorinius liudijimus šandien skelbia net "Komjaunimo tiesa".

Pavyzdžiui, Liaudies seimo mandatų komisijos pirmininkas Antanas Sniečkus tarpe kitų liaupsių tada ir šitaip prasižiojo:

- "Aš tikiuosi teisingai išreikšias visų Lietuvos darbo žmonių norą, iš visos širdies tardamas ačiū tam žmogui, viso pasaulio dirbančiųjų mokytui ir draugui, didžiajam Stalinui už jo tėvišką rūpestį ir pagalbą, išvaduojant iš smetoninės reakcijos jungo!"

O pionierių vardu seimą pasveikines pionierius Kopūstas:

- "Mes visi žinome, kad yra mūsų išlaisvintojas, visų vaikų tėvas -- draugas Stalinas."

Pirmosios pėstininkų divizijos vadas Matulionis, iškeliant Gedimino kalne raudoną vėliavą:

- "Kad ši laisvės vėliava šiandien iškilo Gedimino pilies bokšte, turime būti dėkingi galingai Sovietų Sąjungai, jos nenugalimai Raudonajai armijai."

Tos dienos "Pravda":

- "Šios dienos -- didis draugo Stalino kūrinys"

M. Šumauskas, sveikindamas Staliną:

- "Mes kupini dėkingumo Tamstai, lietuvių liaudies išlaisvintojui ... Nenugalima Raudonoji armija į Lietuvos teritoriją atnešė ne kraują ir sielvartą, ne gaisrų pašvaistes, tik laisvę ir taiką. Ji mums padėjo nublokšti senąjį režimą ..."

- Petro Cvirkos pasiūlytame sveikinime Molotovui dėkojama, kad jis --

"sovietų vyriausybės vardu suteikė pagalbą, kuri atnešė mūsų tautai išlaisvinimą iš

kapitalistinės vergijos", o

K. Grosmano sveikinime M. Kalininui skaitome:

"Šiomis istorinėmis dienomis Lietuvos liaudis dėkoja karzygiškai Raudonajai armijai už išlaisvinimą iš kapitalistinio jungo."

Ir pagaliau Liaudies seimo pirmininkas L. Adomuskas, uždarydamas Liaudies seimo sesiją, dar kartą taip šūktelėjo į šią bendrą Didžiojo Stalbo garbintojų giesmę:

"Mūsų šios sesijos paskutinis žodis -- karšta padėka tiems, kurie davė mums laisvę. Tegyvuoja Raudonoji armija! Tegyvuoja draugas Stalinas!"

Tai ar gali būti kam nors dar neaišku, kas ir kaip įjungė Lietuvą į Sovietų Sąjungą?

Na, o kokia sovietinė laimė anų laikų komunistinių propagandistų buvo mums žadama, šiandien linksmsnei nuotakai pažadinti galime irgi prisiminti bent kelis tų pranašavimų:

- "Nuo šiol Stalino konstitucijos saulė apšvies ir jums kelią į naują šviesų gyvenimą."

- "Nuo šiolei Sovietų Sąjungos pavyzdžiu išnyks nedarbas, badas ir skurdas."

- "Draugiškoje tarybų tautų šeimoje labai greitai pražys visi gausūs lietuvių, latvių ir estų tautų talentai."

- "Jos patirs, kokias plačias galimybes atveria Stalino konstitucija."

- "Visokie bandymai versti valstiečius prieš jų valią burtis į kolchozus bus vertinami kaip kenksmingi provokaciniai žygiai. Kas kalba apie tokią prievartą prieš savo valstiečius, arba pats yra kvailys ar ieško už save kvailesnių."

Žinoma, šiandien tie stalininės Mikaldos pranašavimai net pamaldžiausiems komunistams kelia skaudžią šypseną. Bet, mūsų nelaimei, vienas anuometinis žurnalisto J. Šimkaus regėjimas tikrai įsikūnijo:

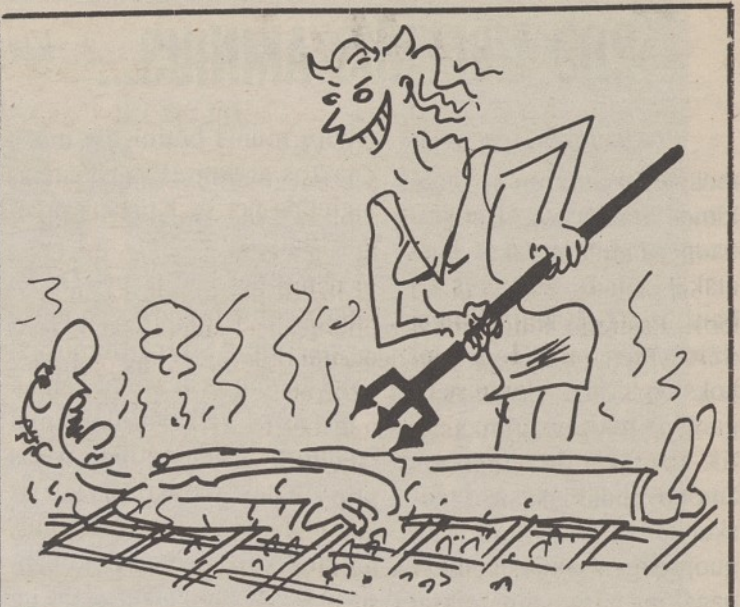
"Kurie nenusilenks darbo liaudies valiai, neišsijungs į dirbančiųjų ir kuriančiųjų eiles, tie turės dingti iš laimėn žygiuojančios darbo Lietuvos horizonto."

Taip ir buvo, nes dabar po vergo darbų grįžta iš Sibiro tik jų kaulai ...

Kalbos kertelė

Vienas lietuvių kalbos gryninto dabotojas mus klausia, ar ne svetimos darybos ir var totinas yra mūsų pokalbiuose dažnai girdimas šalutinis sakinytis "Čia kalbant, čia paliekant ...". Jam atrodo, kad tokia kalbos įžanga lyg ir rengiamasi prasižioti kažką neigiamo -- kažkokį nepatiktą gundą ar net ir šmeižtą.

Mūsų požiūriu, šis sakinytis yra grynai lietuviškas ir po jo kartais pasakoma net

A. G.

Pabudimas

(Iš moderniškiosios poezijos su filosofiniu turiniu)

Bandau atsargiai prasimerkti
ir baiminiuos patsai savo akių ...
Štai rytas uždengė vėl balta drobule
mano Prokrusto lovą
ir mane patį nuo galvos iki padų ...

Ne, ne! Aš dar nenumiriau.
Dar kruta iš po anklodės bailiai išlindęs
Didysis mano kojos pirštas
ir, rodos, sako man:
Cogito -- ergo sum.
Betgi kieno greta tos kitos dvi ne mano kojos,
Kurių nebuvo nuo gyvenimo pradžios?
Nejaugi atvirtau į gyvulį?

Dabar žinau, kad nieko nežinau ...
Nei kas esu, nei kas buvau.

O taip ... Atsimenu.
Kalbėjausi su dieviškos doros ir išminties žmogum
apie kūrybą, grožį, laisvę ir tėvynę ...
Apie skaistybę sielų ir pasiaukojimą už ideala.
Ir apie prasmę vegetuoti šioje žemėje,
ir apie būti pagal Kantą, Jaspersą ir Šopenhauerį.
Ir apie amžinąją meilę,
kuria abudu šventinome vynu
ir glaustėm, išikūnijusią vienoje moteryje.
Ir moteris tebuvo vieno Dievo,
ir mudu -- vieno Dievo ir vienos tautos.
Paskui -- apie politiką ir savo nuopelnus tėvynei ...
O dieviškas žmogus tada vardan savos tiesos
man trenkė buteliu per galvą,
ir aš -- taipogi jam vardan savos teisybės.
O moteris sušuko: Idiotai!.. Kiaulės!.. Avina!..
Ir mums abiem atsiskleidė, kas yra nebūtis, --
kas jau nebekruta ir neapmasto pats savęs ...

O kokia nuostabi diena!

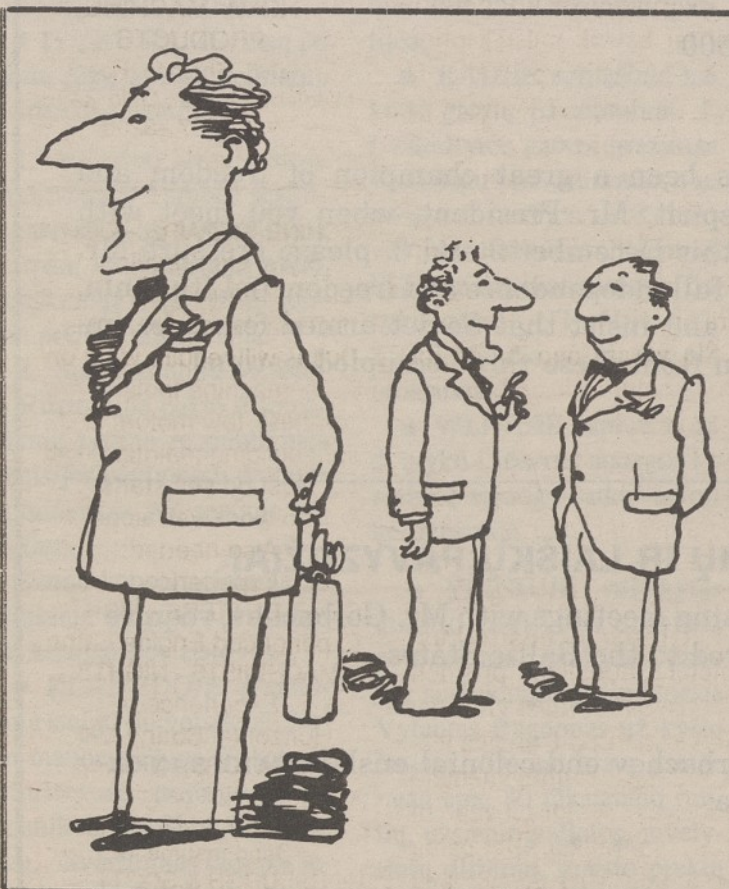
daugiau tiesos, negu jos girdi me viešose prakalbos, intymiuose atskirų veikėjų pasigyrimuose ar skaitome spaudoje.

Čia kalbant, čia paliekant, neminėsimė tos gausybės in-

formacijų, kurias tokiu būdu mums suteikia susipykusios poniutės ar viena kitai keršijančios draugės, ir tuo apsaugojami neapdairūs vyrai nuo perankstytų vedybų, būsi-

(Nukelta į 10 psl.)

Kai per greitai keičiasi laikai ir žmonės...

Iš Lietuvos grįžęs, ten pagerbtas ir apdovanotas, buv. kultūrinis reorgas dabar jau nebenori pažinti net savo geriausių bičiulių, kad neprimintų ką jis anksčiau yra kalbėjęs.

Kai du visuomenės veikėjai vienas kitam blizgina batus ... asmeninės sėkmės užtikrinimui visuomeninėje veikloje ...

PRO MĖLYNUS AKINIUS...

(Atkelta iš 9 psl.)

mos neištikimybės ar nepatikimos draugystės. Bet yra ir daug rimtesnių faktų, kurie atskleidžiami irgi, čia kalbant, čia paliekant. Pvyzdžiui mes sužinome, kad koks nors labai gerbiamas organizacijos pirmininkas yra tik savo žymiai gudresnės žmonos mokinyš, savo vardu skelbia tik jos išmintį ir diriguoja organizacijos veiklą tik pagal jos nurodymus ar įsakymus, gautus virtuvėje ar miegamajame. Žinoma, tai nėra blogybė, bet būtų geriau, kad betarpiškai organizacijai pirmininkautų jo žymiai išmintingesnė žmona.

Be to, čia kalbant, čia paliekant, iš patikimų šaltinių mums išryškėja veikloje užsimaskavę nuogi garbėtroškos, hipokritiški patriotai, turtinigi šykštuoliai, draugiški veidmainiai, "dorovingi" paleistuviai ir net nepaprastai "religingi" bedieviai, kurie kitaip mums neatsiskleistų.

Taigi šis sakinyš yra netikslus, taisyklingas, bet ir labai naudingas, ir, jį išgirdus, visada verta į beiskalbanių pusę atkreipti abi ausis.

Mūsų juodaminčio filosofo pastabos

Vienas jau Amerikos liberališkame Harvarde mokslus baigęs jaunas nihilistinis filosofas, uoliai skaitantis dabartinę Lietuvos spaudą ir stebintis tenykščius politinius įvykius, mums atsiuntė tokias savo pastabas:

"Nenuostabu, ką senesniais laikais, kai dar saulė sukosi aplink žemę, kai kurie mūsų svarbesnieji žemiškosios istorijos įvykiai kartais būdavo pagrindžiami net transcendentine lemtimi. Pavyzdžiui, kaip šv. Kazimieras pasirodęs debesyse ir pervedęs lietuvių kariuomenę per Dauguvą, kaip padėjęs jai sumušti maskolius prie Polocko, kaip perkūnas nutrenkęs bedievių ir tautos išdaviką Čičinską ir panašiai. Nors dabar tokie stebuklai jau retėnybė, bet įžvalgusis Ričardas Mikutavičius savo "Sąjūdžio išpažinime" (L. ir M., 1989. VIII.5) šiuolaikinį visai realų mūsų tautinį atbudimą taip pat dar bando gerokai pakylėti nuo žemės.

Taigi, išsamiai apžvelgęs ir apmąstęs Sąjūdžio sroves ir etapus, jis prieina išvadą, kad čia taip pat "pačiame giliausiame Sąjūdžio kilmės branduolyje glūdi antgamtinė konkreti tautos atgimimo priežastis". O priedo dar, -- kad dvasinė ir fizinė kančia esanti "ne tik pavieniam individui, bet net ir tautai išlikimo garantija". Be to, aukštindamas kentėjimus, tarsi jie

būtų mums būtini, jis mūsų tautos atgimimą per kančias gretina net su Kristaus prisikėlimu.

Taip, Kristus prisikėlė, nes jis buvo Dievas, o mūsų žemiškieji Sibiro tremtiniai dėl fizinių ir dvasinių kentėjimų kone visi neprikeliamai išmirė. Įsidėmėtinas ir tas skirtumas, kad Kristus vienas kentėjo už visus nusidėjėlius, o mūsų visa tauta turėjo kentėti dėl vieno galvažudžio imperialistinių užmačių, ir dar nežinia, kiek būtų mūsų išlikę gyvų dar po 50 metų stalininio režimo."

Neabejojame, kad ne visi mūsų skaitytojai sutiks su šio jauno filosofo komentarais, bet smegenų gimnastikos labui duodame ir jam žodį.

Lietuvos įvairenybės

Atgimstančios Lietuvos spaudoje jau seniai yra karštai svarstomas reikalas pastatyti stalinizmo aukoms paminklą. Speciali komisija buvo paskelbusi dailininkams ir tokio paminklo projekto konkursą, o dabar buvo atidaryta ir tų projektų paroda visuomenei su jais susipažinti ir pasakyti savo nuomonę.

Deja. Buvo tikėtasi, kad bus apie 50 varžybose dalyvaujančių skulptorių darbų, o jų atsiųsta tik 6 ... Be to, parodos atidaryme laukta gausybės žmonių, o atvyko tik keletas. Negi mūsų tautiniai tas vergijos aukas jau užmiršta, o skulptoriams tokia konkurse dalyvauti nepatogu, nes dar neseniai jie patys Stalino 'pomninkais' buvo apibiaurinę visą Lietuvą?

Vienas pacifistinis Lietuvos dailininkas viešai pareiškė, kad Vyčio emblema Lietuvai netinkanti, nes joje vaizduojamas riteris su iškeltu kardu ženklina karą. Mums esą geriau tikėtų Gedimino stulpai, kurie nieko aiškaus nepasako ir būtų priimtini visokiems laikams ir visokioms valdančioms partijoms ateityje.

Patikrinus 1940-41 metų tarybines anketas, paaiškėjo, kad net kai kurie vėlesni Sibiro tremtiniai ir kai kurie dabartiniai žymūs išeivijos veikėjai atitinkamoje grafoje yra pareiškę, jog jie esą "nepartiniai bolševikai" ...

JOURNEYMAN OR 1st CLASS SKILLED MACHINISTS

Must have experience in working with Die Cast Dies or Plastic Injection Molds on Milling Machines & Lathes. Steady work. Apply or call Personnel

YODER INDUSTRIES
2520 Needmore Rd.
Dayton, Ohio 45415
513-278-5769

(44-5)

VISI Į VIENINGĄ IR LIETUVAI GYVYBINĘ TALKĄ!

Skubus Tautos laisvei atgauti reikalas!

JAV prezidentas George Bush š.m. gruodžio 2-3 d. susitiks su Sovietų Sąjungos prezidentu M. Gorbačiovu.

Kreipkimės į JAV prezidentą laiškais, telefonais ar telegramomis. Taip pat prašome visus kreiptis į savo kongresmanus ir senatorius, kad jie Lietuvos laisvės reikalu kontaktų prezidentą. Rašant laiškus, telegramas ar skambinant telefonu, prašyme JAV prezidentą iškelti Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių išlaisvinimo reikalą — atgauti tų tautų atimtą laisvę ir nepriklausomybę.

Prašome visus įsijungti į šią bendrą veiksmų vieningą akciją. Už savo tautą bei jos laisvę esame atsakingi visi!

Pilypas Narutis
Teodoras Blinstrubas
Įgalioji Vyriausiojo Lietuvos
Išlaisvinimo komiteto

Grožvydas Lazauskas, pirm.
Dr. Vytautas Dargis
Amerikos Lietuvių Taryba

Dr. Petras Kisieliū
Bronius Nainys
Įgalioji PLB valdybos

Dr. Antanas Razma, pirm.
Birutė Jasaitienė
JAV LB Krašto Valdyba

Informacijai kreipkitės:

ALT, 2606 West 63rd St.,
312-778-6900

JAV LB, 2713 W. 71st St.,
312-436-0197

Chicago, IL 60629

Prezidento adresas:

The President
The White House
Washington, D.C. 20500

Baltųjų Rūmų telefonas:
1-202-456-7639

LAIŠKO PAVYZDYS

The President
The White House
Washington, DC 20500

Dear Mr. President,

America has always been a great champion of freedom and democracy. In this spirit, Mr. President, when you meet with Mikhail Gorbachev this December 2 and 3, please pressure Mr. Gorbachev to restore full independence and freedom to Lithuania, Latvia, and Estonia and insist that Soviet armed forces be immediately withdrawn from these three occupied nations.

Respectfully yours,

TELEGRAMŲ IR LAIŠKŲ PAVYZDŽIAI

During your upcoming meetings with Mr. Gorbachev, require that freedom be restored to the Baltic States.

* * *

Insist that Mr. Gorbachev end colonial enslavement and exploitation of Lithuania.

* * *

The eyes and ears of the Baltic peoples are turned to you. Please insist that Mr. Gorbachev restore freedom to Lithuania, Latvia, and Estonia.

Lietuvoje...

Vitalius Zaikauskas

• **SAJŪDŽIO SEIMO** sesijoje lapkričio 12 d. priimtos rezoliucijos: dėl jaunuolių karinės tarnybos SSSR armijoje, Lietuvos Tautinio Olimpino Komiteto, paklausimas Lietuvos Aukščiausiai Tarybai dėl Lietuvos žemių melioravimo (ekologija), pareiškimas dėl sąjūdžio spaudos, kreipimasis į Azerbaidžano ir Armėnijos Liaudies frontus, dėl įvykių Kišiniove ir t.t.

• Į LIETUVĄ atvyko ilgai laukta Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) nepriklausoma konsultacinė taryba, kuri susipažins su Ignalinos atominės elektros energoblokų eksploatacijos saugumu, atsižvelgiant į čia buvusius darbo sutrikimus, incidentus. Pakviesiti dalyvauti vyriausybinių komisijų nariai ir Žaliųjų atstovai. Ši komisija pradėjo dirbti nuo lapkričio 20 dienos.

• ĮVYKUSIAME visų politinių jėgų konsultaciniame susirinkime nutarta:

1. Pasiūlyti artimiausioje Aukščiausios Tarybos sesijoje pakeisti 6-ąją konstitucijos straipsnį (pripažįstantį vienpartisumą) ir tuo būdu įteisinti politinį pluralizmą.

2. Susipažinti su Molotovo-Ribentropo pakto ir jo pasekmių tyrimo respublikinės komisijos papildomu darbu ir artimiausioje AT sesijoje patvirtinti.

Šiame konsultaciniame susirinkime dalyvavo ir Lietuvos kompartijos atstovai.

• **KLAIPĖDOJE** planuojama steigti universitetą. Dabar manoma įkurti tik keturis fakultetus: pedagogikos, technikos, muzikos ir meno, jūrų. Svarstomas taip pat teologijos fakulteto reikalingumas.

• **KAUNE** lapkričio 14 d.

įvyko disputas "Sąjūdis ir demokratinės partijos". Dalyvavo A. Sandargas - krikščionis demokratas, E. Mališauskas - demokratas, B. Girdauskas - tautininkas, B. Krizetauskas - socialdemokratas ir P. Varanuskas - LPS.

• **VILNIUJE** Dailės parodų rūmuose atidaryta fotografijos paroda, kurioje dalyvauja ir išeiviai: K. Daugėla, J. Dovydenas, V. Maželis, M. Jasevičius A. Kezys. Gaila, A. Kežiui nebuvo išduota SSSR viza.

• **MASKVOJE** į TSKP CK biuro posėdį buvo iškviestas visas LKP CK biuras. Posėdis užtruko 8 val. 30 min. Kol kas tepateiktą skurdi informacija. Manoma, kad tai nebuvo ypatingai aštrus dialogas. Svarbiausias klausimas - Lietuvos Komunistų partijos savarankiškumas nuo TS Komunistų partijos.

• **KAUNE** sugrąžinta kai kurių gatvių pavadinimai. I. Laukaitytės gatvei grąžintas "A. Mapu" pavadinimas, Jau nosios Gvardijos - "Tvirtovės", M. Kalinino - "Utenos" ir pakeisti pavadinimai: Tarybų gatvė - "P. Vileišio", TSRS 50-čio - "V. Krėvės prospektas".

• **VILNIUJE** lapkričio 18 d. įvyko Lietuvos atsargos karininkų sąjungos atkuriamoji konferencija.

• **VILNIUJE** sulaukęs maisto prekybos smulkia-maž-meninių prekybos įmonių susivienijimo direktorius Vytautas Bagdonas už kyšio ėmimą. Darant kratą garaže rasta apie 80 tūkstančių rublių, užsienio valiutos, juvelyrinių dirbinių, maisto prekių bei gėrimų. Vyksta tardymas. Per devynis šių metų mėnesius atskleista 11 kyšių

ėmimo atvejų daugiausia aptamavimo tarnyboje.

• **TSRS** Aukščiausios tarybos posėdžių salę, lapkričio 20 d., paliko Lietuvos delegacija protestuodama, kad į dienotvarkę neįtrauktas Pabaltijo ekonominio savarankiškumo svarstymas. Kartu su jais išėjo dalis latvių deputatų ir keleta iš Rusijos. Kai buvo pranešta, kad klausimas įtrauktas į dienotvarkę, deputatai sugrįžo į salę.

• **Krikščionių** labdaros fondas atleistas nuo valstybinių mokesčių.

• **Medicinos** seserų suvažiavimo atkurta prieš karą veikusi Lietuvos gailėstingųjų seserų sąjunga. Jos prezidentė išrinkta Klaipėdos ligoninės vyriausioji medicinos sesuo Ona Mitalienė. Taip pat išrinkta taryba.

• **Vilniuje** įsteigta Lietuvos, Latvijos ir Estijos teisininkų draugijų asociacija. Priimta deklaracija, numatyta pasirašyti tarpusavio bendradarbiavimo sutartį. Pagrindinis šios asociacijos tikslas - suvienyti šių šalių teisininkų pastangas, siekiant parengti konstitucinius ir tarptautinius-teisinius Baltijos respublikų Nepriklausomybės pagrindus.

• **Sąjūdžio Seimo Tarybos** posėdyje nutarta vasario 4d. Vilniuje, Sporto rūmuose surengti Sąjūdžio priešrinkiminę konferenciją, kurioje bus pristatyta Sąjūdžio rinkiminė platforma ir jo remiami kandidatai.

• **Lietuvos ateitininkų federacijos** atkuriamoji konferencija įvyko lapkričio 25-26d. Dalyvavo apie 500 delegatų. Pasveikinimo žodį pasakė kardinolas V. Sladkevičius. Buvo atvykę daug svečių iš užsienio.

• **Jaunalietuviai** ir LLL lapkričio 23d. organizavo okupacinės armijos karinių bilietų grąžinimo akciją.

• **Vilniuje** LPS socialinio

VIRŠUJE: VLIKo seimo, įvykusio lapkričio 3-5 dienomis Baltimorėje, MD., dalyviai po uždarojo posėdžio. Pirmoje eilėje sėdi: P. Pečiulaitis, A. Terleckas, J. Mugevičius, dr. E. Armanienė, dr. K. Bobelis, dr. D. Krivickas, V. Petkus ir A. Buračas.

Br. Čikoto nuotr.

žmogaus gynimo komisijos sukurtas socialinės pagalbos centras suorganizavo susitikimą su visomis organizacijomis, kurios nori ir gali padėti skurstantiems Lietuvos žmonėms.

• **Kaune** pirmą kartą lapkričio 23d. viešai paminėtos Nepriklausomos Lietuvos Kariuomenės sukūrimo 71-tosios metinės. Istorijos (buv. Karo) muziejaus sodelyje įvyko mitingas. Atstatomam paminklui žuvusiems už Lietuvos laisvę, kartinį akmenį padėjo Lietuvos aviacijos veteranas Simas Stanaitis. Bus atkurtas ir Nežinomojo kareivio kapas.

• **Rygoje** susirinkę lapkričio 18d. Sąjūdžio, Estijos, Latvijos Liaudies Frontų atstovai priėmė kreipimąsi į Gorbačiovą ir Buch'ą, raginantį atkreipti dėmesį į Pabaltijo šalių problemų sprendimą.

• **Krikščionių** labdaros fondas atleistas nuo valstybinių mokesčių.

• **Medicinos** seserų suvažiavimo atkurta prieš karą veikusi Lietuvos gailėstingųjų seserų sąjunga. Jos prezidentė išrinkta Klaipėdos ligoninės vyriausioji medicinos sesuo Ona Mitalienė. Taip pat išrinkta taryba.

• **Vilniuje** įsteigta Lietuvos, Latvijos ir Estijos teisininkų draugijų asociacija. Priimta deklaracija, numatyta pasirašyti tarpusavio bendradarbiavimo sutartį. Pagrindinis šios asociacijos tikslas - suvienyti šių šalių teisininkų pastangas, siekiant parengti konstitucinius ir tarptautinius-teisinius Baltijos respublikų Nepriklausomybės pagrindus.

• **Sąjūdžio Seimo Tarybos** posėdyje nutarta vasario 4d.

Vilniuje, Sporto rūmuose surengti Sąjūdžio priešrinkiminę konferenciją, kurioje bus pristatyta Sąjūdžio rinkiminė platforma ir jo remiami kandidatai.

• **Lietuvos ateitininkų federacijos** atkuriamoji konferencija įvyko lapkričio 25-26d. Dalyvavo apie 500 delegatų. Pasveikinimo žodį pasakė kardinolas V. Sladkevičius. Buvo atvykę daug svečių iš užsienio.

• **Jaunalietuviai** ir LLL lapkričio 23d. organizavo okupacinės armijos karinių bilietų grąžinimo akciją.

• **Vilniuje** LPS socialinio žmogaus gynimo komisijos sukurtas socialinės pagalbos centras suorganizavo susitikimą su visomis organizacijomis, kurios nori ir gali padėti skurstantiems Lietuvos žmonėms.

• **Kaune** pirmą kartą lapkričio 23d. viešai paminėtos Nepriklausomos Lietuvos Kariuomenės sukūrimo 71-tosios metinės. Istorijos (buv. Karo) muziejaus sodelyje įvyko mitingas. Atstatomam paminklui žuvusiems už Lietuvos laisvę, kartinį akmenį padėjo Lietuvos aviacijos veteranas Simas Stanaitis. Bus atkurtas ir Nežinomojo kareivio kapas.

• **Rygoje** susirinkę lapkričio 18d. Sąjūdžio, Estijos, Latvijos Liaudies Frontų atstovai priėmė kreipimąsi į Gorbačiovą ir Buch'ą, raginantį atkreipti dėmesį į Pabaltijo šalių problemų sprendimą.

Parengė Vitalius Zaikauskas
"Atgimimas"

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Kur Rytai susitinka su vakarais...

(6)

Henrikas Stasas

Gyventojai čia esą giliai religingi, nes buvome vado-vo ispėti, kad su trumpom kelnėm šiame mieste nepasirodytume. Gyventojai labai konservatyvūs: kultūra ir sąžiningumas laikoma jų pirmąja dorybe.

Senovėje čia gyveno frigai ir miestą vadino Kavania vardu. Vėliau graikams ir romėnams valdant Kavania buvo Lakonijos sostinė. O 1076 metais saldiukai vietovę perėmė iš Bizantijos. Trumpam laikui ši vieta buvo patekusi ir į Frideriko Barbarosos valdžią, kada jo kryninkai žygiavo į Šventąją Žemę. 12–15 šimt. Koni-

ya tapo prieglauda visiems iš rytų pabėgusiems nuo mongolų depresijos mokslininkams ir menininkams, nes čia jie buvo toleruojami.

Šiame mieste ilgai neužtru- kom, tačiau aplankėm keletą šio miesto įžymybių, kurių tarpe charakteringusia me- četė su žalia kupola. Dabar ji paversta muziejumi ir sau- go čia daugelį islamo relikvi- jų bei mirusių sarkofagus. Labai iškilmingi sarkofagai Mevlanos (tėvo ir sūnaus), sultono Veled ir kitų dervišų ordino žymių asmenų. Virš Mevlanos sarkofago iškyla žalioji mečetės kopula, kuri iš lauko pusės išpuošta mėly-

Romos imper. Hadriano šventykla Efeze.

H. Staso nuotr.

nom emalio plokštelėm ir įra- šais iš korano. Kopulos vi- dus išklotas geometriniu žvaigždžių ornamentika. Pa- tys sarkofagai išpuošti daili- ninko Abdulvahil medžio dro- žiniais, o vidus išklotas bran- giais meziniais. Įdomu, kad sarkofagas padarytas nenau- dojant nė vienos vinies. Iš viršaus sarkofagą dengia kali- grafiniai išrašyta Melvena poezija, kur rašoma, kad čia ilsisi Melvena mokslininkų sultonas.

Už mečetės yra dervišų ka- pai, kurie vadinami sielų so- du. Gatvė prie mečetės pilna įvairių prekiautojų, kurie siū- lo suvenyrus ir kitus turkų ga- minius. Tačiau visa mečetės aplinka labai kultūringa at- mosfera su žalumynais, skulptūromis, gražiais pasta- tais, kuriuose muziejai ir par- duotuvės.

Kadangi mūsų šios dienos tikslas buvo pasiekti Pamuka- le, tad palikom Koniya ir vy- kom toliau. Plokštakalnė ne- trukus baigėsi ir autobusas nusukęs nuo pagrindinio ke- lio, leidosi tarp žydinčių oleandų į slėnį, kuris netru- kus vėl šiek tiek pakilo. Čia atsidūrėme tarp sniego baltu- mo terasų ir uolų, per kurias sroveno mėlynas vanduo. Dabar pasiekėm garsiąją kal- cijaus šaltinių vietovę – Pa- mukale, dar vadinama "Med- vilnės pilimi". Šiltieji šalti- niai čia teka per keistai susi- formavusias uolas ir sukelia ispūdį Arktikos ledynų. Pali- kusios ant uolų mineralų nuo- sėdos čia amžių bėgyje sufor- mavo tikras gamtos keisteny- bes. Pagal mokslininkų ap- skaičiavimus šios gamtos keistenybės čia susiformavu- sios per 14000 metų. Kadan- gi Pamukalę lanko daug turis- tų, tai yra ir gerų viešbučių bei motelių.

Šaltiniai čia teka iš tolokai esančių Salpak kalnų, kurie Menderes slėny susijungia su karšto vandens šaltiniais. Vietovė jau buvo žinoma ir antikiniiais laikais ir čia buvo išsivystęs Heraklio kultas, t. y. sveikatos ir karštų vande-

nų dievo kultas.

Vanduo čia tekėdamas kas- kadomis per ilgus amžius su- kūrė tiesiog neįtikėtinų for- mų vaizdus, kurių net meni- ninkai negalėtų sukurti. Ypač saulės šviesoje ar sau- lei leidžiantis baltos uolos su kelia ypatingą pasigėrėjimą, o tarp baltų terasų raudoni oleandų žiedai sukelia dar didesnę aplinkos žavesį. To- dėl nenuostabu, kad čia anti- kiniais laikais lankydavosi net Romos imperatoriai.

Mat Pamukale vadinama ta šios vietovės dalis, kur mi- neraliniai šaltiniai teka, o ki- toj pusėj kelio buvo antikinis miestas Hierapolis. Dabar ten tik griuvėsių laukai su di- desniais išlikusiais Hierapo- lio statybos objektais. Pagal graikus Hierapolis buvo lai- komas šventu miestu, kur bu- vo praktikuojamas Kibelės kultas. Miestas buvo daugelį kartų žemės drebėjimo sunai- kintas, tačiau dėl esamų mine- ralinių šaltinių buvo vėl atsta- tomas. Jį atstatė abu Romos imperatoriai: Tiberijus ir Ne- ronas. Vėliau prie jo rekons- trukcijos prisidėjo Hadrianas ir Caracalla, šių darbų lieka- nos dabar matomos. Krikš- čionybė čia pradėjo plisti 40 metų po Kristaus gimimo.

87 metais po Kr. vienas Kristaus apaštalų Pilypas čia buvo užmuštas, bet Hierapo- lis krikščionybės plitime Ma- žojoje Azijoje suvaidino labai svarbią rolę. Žydėjimo laiko- tarpį šis miestas išgyveno I-me šimt. po Kr. Bizanti- jos laikais jo reikšmė taip pat nesumažėjo ir Konstantinui valdant Hierapolis tapo net Frigijos sostine.

Šiandien čia turistus trau- kia mineraliniai šaltiniai ir Hierapolio griuvėsiai, kurių čia neįmanoma per vieną die- ną apėiti. Taigi vienoj pusėj kelio čia baltos uolos ir rau- doni oleandų žiedai, o kitoj antikinio miesto griuvėsių laukai: pusiau nuskeltos ko- lonos, medūzos galvos, mies- to sienų likučiai, pusiau ap- griautos arkos, buvusių romė- nų maudyklių griuvėsiai ir

daugelis kitų antikinio pasau- lio liekanų. Pirmieji kasinėji mus čia pravedė vokiečių ar- cheologai ir kasinėjų davi- nius surinko į knygą "Alte truemmer von Hierapolis". Vė- liau italų archeologinis insti- tutas čia didelį miesto sienų dalį atkasė, kasinėjo kanadie- čiai ir kiti. Gana imponanti- nės miesto sienų dalys, ku- rios baigiasi plačių arkų var- tais, vadinamais Domicijų ar- ba tiesiog romėnų vartais.

Kiti masyvių smiltainių blokų statyti vartai jau iš Bi- zantijos laikų. Netoli šių var- tų buvo garsios romėnų mau- dyklės, kurias vėliau pavertė bažnyčia. Iš II-jo šimt. po Kr. yra išlikusi dalis Apolo- no šventyklos, nes čia buvo plačiai išsigalėjęs Apolono kultas. Geriausiais išsilikusi Hierapolio dalis yra kolonų gatvė, prie kurios dabar stovi turizmo viešbutis. Netoli ko- lonų gatvės yra buvęs teatras su 20000 sėdimų vietų. Ka- dangi Hierapolis antikiniiais laikais buvo religinis centras arba net šventas miestas, tai krikščionybės laikais jis tapo vyskupijos centru ir miestas buvo laikomas šventu visoj Mažojaj Azijoje. Todėl jau I-mame šimt. čia buvo sta- tomos bažnyčios, tarp kurių iškiliausia buvo romėnų ar- chitektūrinio stiliaus bazili- ka.

(Bus daugiau)

Bostone atidarytas didžiausias Amerikoje lietuviškų meno dirbinių

salionas

DOVANA

Norintiems įteikti lietuviškų suvenyrų savo giminėms ar draugams Šv. Kalėdų, Naujųjų Metų, įvairių jubiliejų ar bet kuria kita proga – siūlome platų pasirinkimą.

Galite įsigyti:

- * žymiausių išeivijos ir Lietuvos meni- ninkų paveikslų, grafikos darbų, me- džio drožinių;
- * Tautinių rūbų, juostų, gintaro, stiklo ir keramikos dirbinių su lietuviška ornamentika;
- * Tautinių vėliavų, Vyčių, įvairiausių lipdžių;
- * Knygų apie Lietuvą anglų kalba ir Lietuvos žemėlapių;
- * audio ir video kasečių su naujausia lietuviška muzika;
- * tinkančią Lietuvos dažnumams video aparatūrą ir kitas elektronikos siste- mas žemomis kainomis.

Visą tai galima užsisakyti pagal katalogą kurį galite gauti atsiuntę 2 dol. čekį firmai
BALTIC ASSOCIATES, LTD
P.O. Box 1406 GMF Boston, MA 02201
Tel. (617) 269-4455 • Fax (617) 268-8376

**LIETUVOS
1990 M. DAINŲ
IR ŠOKIŲ ŠVENTĖ
ĮVYKS LIEPOS 5-6 D.**

Viešbučių vietas jau patvirtintos. Vietų skaičius ribotas. Viešnagės maršrutai Lietuvoje bus nuo 7, 11 ir 14 dienų.

Norintieji šioje šventėje dalyvauti, galite rezervuoti sau vietą siųsdami \$250.00 į BALTIC TOURS kelionių agentūrą.

BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newton, MA 02164
Tel.: 617-965-8080
Fax: 617-332-7781

BRIDGEPORT

Min. 5 years exp. Manufacture indexable cutting tools, tool holders, boring bars, milling cutters, etc. Must have own tools and be able to own set ups with minimal supervision. Company offers competitive wages and full benefits including 401K. Plymouth area, Mich. (313) 454 - 0505 (43-47)

PRODUCTION / ROLL MILL

Excellent career opportunity for hard working, hands-on individual to set up Roll Mills. Experience required. We offer an excel. starting salary inclll'g company paid benefits.

FBF INDUSTRIES
SOUTHAMPTON, PA
215 - 322 - 7110

(55-48)

ATTENTION: EARN MONEY READING BOOKS!

\$32,000/yr income potential Details. (1) 602 - 838 - 8885 Ext Bk 1753

(45-47)

Skautijos šventėje pagerbtas Tėvynės Garsų radijo vedėjas Juozas Stempužis

Skautijos išikūrimo Lietuvoje 1918-siais metais sukaktis buvo atšvęsta Clevelande, Lietuvių Namuose, lapkričio 12 d. Kultūrinėje Popietėje. Kartu buvo paminėta Tėvynės Garsų radijo valandėlės 40 metų sukaktis, pagerbiant

Juozą Stempužį, jos ilgametį programos vedėją, visada entuziastingą ir paslaugų rėmėją-talkininką. Jaukiai papuoštoje salėje svečius pasitiko Clevelando skautininkės, dienos iniciatorės.

Kultūrinę popietę atidarė

Du radijo veteranai Petras Petrutis ir Juozas Stempužis Skautijos vakare. V. Bacevičiaus nuotr.

LSS Vyr. Skautininkė Stefa Gedgaudienė sega Tėvynės Garsų vedėjui Juozui Stempužiui Padėkos ordiną su Rėmėjo kaspinu. Vidury LSS Brolijos Vyr. Skautininko pavaduotojas Gintas Taoras. V. Bacevičiaus nuotr.

Meninės programos atlikėjos: akompaniatorė muz. Danutė Liaubienė ir solistė Vida Dirgėlaitė. V. Bacevičiaus nuotr.

Skautijos šventėje Clevelande rengėjai ir programos atlikėjai: Vyr. Skautininkė Stefa Gedgaudienė, poetas Balys Auginas, Skautininkių D-vės draugininkė Irena Gedrienė, Tėvynės Garsų radio programos vedėjas Juozas Stempužis, solistė Vida Dirgėlaitė - viešnia iš Lietuvos, muz. Danutė Liaubienė, programos pranešėja Laimutė Švarcaitė ir Margučio radio programos vedėjas Petras Petrutis. V. Bacevičiaus nuotr.

Juozas Stempužis "Keliaujančio Mikrofono" pokalbyje, Irenos Gedrienės ir Remigijaus Belzinsko klausimų 'kryžminė ugnyje'. V. Bacevičiaus nuotr.

programos vedėja s. fil. Laimutė Švarcaitė, apibūdindama renginio paskirtį ir pristatydama dienos svečius. Vyr. Skautininkė Stefa Gedgaudienė trumpu žodžiu peržvelgė Skautijos sukaktį ir, kartu su Brolijos Vyr. Skautininko pavaduotoju Gintu Taoru, įteikė Padėkos Ordiną su Rėmėjo kaspinu Tėvynės Garsų radijo valandėlės vedėjui Juozui Stempužiui.

Toliau sekė iš Chicagos atvykęs "Margučio" radijo valandėlės vedėjas Petras Petrutis, kalbėjęs apie radijo programas iš esmės. Sveikindamas kolegą J. Stempužį, jis įteikė jam prasmingą plakėtę išstvermingo darbo atžymėjimui ir perdavė taip pat Amerikos Balso linkėjimus. Raštu gauti sveikinimai Juozui Stempužiui buvo įteikti jam specialiaame aplanke.

'Pokalbį su keliaujančiu mikrofonu' pravedė s. fil. Irena Gedrienė ir s. Remigijus Belzinskas, šį kart sudaryda-

mi progą radijo valandėlės vedėjui atsidurti 'kitoje mikrofono pusėje'. Stebėtinai greitai prabėgo trumputė valandėlė beklausant širdingo, jautraus atsakinėjimo į visus klausimus, Juozui Stempužiui trumpai grįžtant į pirmuosius skautavimo metus Tėvynėje, pradinę patirtį radijo srityje ir Tėvynės Garsų kūrimąsi Clevelande.

Poetas Balys Auginas, buvęs vienas pirmųjų Tėvynės Garsų radijo programos vedėjų, sveikino trumpu žodžiu

ir perskaitė specialų eilėraštį kolegai Juozui Stempužiui.

Meninėje dalyje pasirodė viešnia iš Lietuvos, šiuo metu besisvečiuojanti Detroite solistė Vida Dirgėlaitė, akompanuojama muz. Danutės Liaubienės. Puikiai padainavusi kelias dainas, solistė tikrai praturtino programą ir tikimės, kad dar bus proga išgirsti ją pilname koncerte! Rengėjai ypač dėkingi p. Nijolei Mikšytei-Čerekienei, globojusiai ir atvežusiai viešnią solistę iš Detrito.

Po programos sekė skoningai paruoštos vaišės ir pasiūnekučiavimas, pabendravimas be skubos. Clevelando Skautijos prasmingas ir turiningas sukakties paminėjimas tikrai yra gražus įvadas į naujus veiklos, darbo metus.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

OPPORTUNITY FOR
SCREW MACHINE OPERATORS
Be able to set up. Brown & Sharpe
Experienced only Blue Cross,
Vacation & Pension Plan
MOODY MACHINE PRODUCTS, INC.
141 Carolina Ave. • Providence, RI 02905
Tel. (401) 941-5130
(40-53)

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ.
PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ,
KREIPKITES Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽINGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvar-kome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsi-kimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

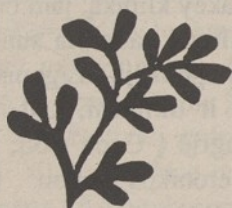
MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Oh.

"IN ALL THINGS CHARITY"

We respond in LOVE
by our MINISTRY in
... Health Care
... Social Service
... Pastoral Care
... Education

WILL YOU JOIN OUR ENTERPRISE?
SISTERS OF CHARITY OF SAINT AUGUSTINE
(216) 659-4161

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS

— Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS

— teisinis patarėjas

FILATELIJA

Nr.6

Antanas Bernotas

JAV spalio 12 d., pradedant 500 metų sukaktį, kai Kristupas Kolumbas atrado Ameriką, išleido du pašto ženklus – 25 centų ir oro pašto 45 centų, kuriuose parodytos senovės indėnų darytos statulėlės. Abi statulėlės skaptuotos iš medžio. Pirmoji, kaip sakoma, buvo naudojama prie ritualinių apeigų, antroji – katė kaip papuošalas. Abi statulėlės buvo rastos Floridoje ir dabar randasi muziejuose.

Kartu su JAV ir kitos Lotynų ir Pietų Amerikos valstybės bei Ispanija, priklausančios "Postal Union of the Americas and Spain"–PUAS taip pat išleis atitinkamus pašto ženklus.

AUSTRALIJA išleido keletą pašto ženklų su įvairiais to krašto paukščiais. Čia dedame tos serijos 2 centų pašto ženklą, kuriame parodytas paukštis kikielis (angliškai čia vadinamas Crimson Finch, atseit raudonasis kikielis).

Kikilių esama keletos rūšių ir jie gyvena visuose kon-

tinentuose. Labai gerai pažįstamas ir Lietuvoje paukščiukas, nors paprastai jis gyvena toliau į šiaurę, tik rudenį dideliais būriais traukia į pietus, kur peržiemavoję, pavasarį grįžta atgal. Tik nedidelis jų skaičius pasilieka gyventi ir Lietuvos laukuose bei miškuose.

ČEKOSLOVAKIJA tarpe kitų išleido ir kelis pašto ženklus su vietos laukiniais žvėrimis ir paukščiais. Čia dedame 1,40 kronų pašto ženklą, kuriame parodytas ežys (loty niškai Erinaceus Europaeus).

Ežys, visas apžėlęs spygliais, apačioj ir plaukais, labai gerai pažįstamas ir Lietuvoje. Gyvena laukuose prie sodybų, minta įvairiais rop-liais, gyvatėmis ir kitais kenkėjais, todėl labai mielas įnamis. Kaikur net tyčia apgyvendinamas sodybos trobesiuose, kad ten gyvendamas saugotų nuo įvairių kenkėjų.

KANADA rugpiūčio 4 d. išleido keturių 38 centų pašto ženklų seriją su grybais. Čia dedame tos serijos pašto ženklą, kuriame parodytas baravykas. Čia jo slaviškas pavadinimas – storkotis, bet lotyniškai vadinasi boletus.

Baravykas labai gerai pažįstamas ir mėgstamas valgyti grybas. Auga sausuose pušynuose, eglynuose ir beržynuose ir rudenį grybautojai džiaugiasi tų grybų prisirinkę. Baravykai daugiausia džiovunami ir vėliau šeiminių kū sunaudojami gaminant įvairius patiekalus. Miškuose randamos ir kitos baravykų atmainos – šilbaravykiai, raudonviršiai, lepšės bei kazalėkai. Nuodinga jų yra tik viena rūšis.

• JONAS RŪTENIS, rašytojas ir dailininkas, buvęs LB Bostono apyg. pirmininkas, gyvenantis Cape Cod, sunkiai susirgo. Nugabenus į Lakey kliniką, jam buvo sėkmingai padaryta sunki vidurių operacija. Ligonis sveiksta ir tikimasi, kad netrukus sugrįš į Cape Cod, žmonos Veronikos globon. Linkime J. Rūteniui stiprėti ir greitai visai pasveikti.

PRESSMAN for 14 x 20
2-color Heidelberg and
2 color Davidson. Call
Mike (609) 783 - 0412

Mano mylima sesuo,
buvusi Šiūro tremtinė,

A. A.

ONA PEDIŠIENĖ

mirė Lietuvoje 1989 m. spalio 27 d.. Palaidota spalio 30 d. Tatkonių kaimo kapinėse, Kupiškio Rajone.

Nuliūdime liko Lietuvoje sūnus RIMAS PEDIŠIUS su šeima, duktė BIRUTĖ ŠIRVINSKIENĖ su šeima, gyvenantys Vilniuje ir kiti giminės. Čia Amerikoje brolis ANTANAS JANUŠIS su šeima, gyvenantis Livonia, Michigan.

Likusi liūdesyje

Janušų šeima

A. A.

GALINA JACKEVIČIUTĖ

Lietuvos teatro dramos aktorė, mirė Vilniuje 1989 m. spalio 17 d.. Po Šv. Mišių, gausiai palydėta kolegų ir draugų, palaidota Kauno Petrašiūnų kapinėse greta savo tėvų pulk. Prano ir Margaritos Jackevičių.

Liūdi

duktė JOLANTA STUMBRIENĖ
su vyru ALGIMANTU ir jų šeima,
sūnus PETRAS MORKUS
su žmona IRENA ir jų šeima
Vilniuje,
sesuo SUŽANA ARCE
su vyru CLAUDIO, Princeton, NJ,
ir sesuo RENATA TREJIENĖ
su vyru VIKTORU ir šeima,
Bogota, Colombia.

A. + A.

FELIKSUI NAVICKUI

mirus, jo sūnui ALGIUI, dukrai IRENAI, seserims APOLONIJAI STAŠKŪNIENEI, ANGELEI DZIAKONIENEI, ir jų šeimoms reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Julija Šalkauskienė
Eugenijus ir Irena
Manomaičiai
Rimgailė Zotovienė
Povilas Mikšys
Juozas Juozaitis
Stefa ir Jonas
Garlai

A. + A.

FELIKSUI NAVICKUI

mirus, jo seserims APOLONIJAI STAŠKŪNIENEI su šeima, ANGELEI DZIAKONIENEI su šeima, velionio vaikams IRENAI ir ALGIUI, reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Roma ir Jonas Mildažiai
Bronė ir Bronius Oniūnai
Lana Požerienė
Gražina ir Algis Petruliai
Albina ir Alfonsas Pilipavičiai
Antanina Reivytenė
Alicija ir dr. Henrikas Soliai
Danutė ir Rapolas Valotkai
Halina Žitkienė

Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavyse Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Saskaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Saskaitytas, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens saskaitytas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji saskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina
teikianti jaukią atmosferą liūdesio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

KONCERTAS

Lietuvos operos solistė Regina Maciūtė ir pianistė Gražina Landsbergienė, kurios specialiai buvo pakviestos atlikti koncertą Mokslo ir Kūrybos simpoziume Chicagoje, prieš grįždamos į Lietuvą, koncertuos Clevelande gruodžio 10 d., sekmadienį, Dievo Motinos parapijos salėje.

• TĖVYNĖS GARSŲ radijas lapkričio 19 transliavo pasikalbėjimą su naujuoju Čiurlionio ansamblio meno vadovu ir dirigentu muz. Gediminu Purliu. Pasikalbėjime muz. G. Purlys pareiškė, kad jis tęs ansamblio įkūrėjo komp. Alfonso Mikulskio muzikinę tradiciją, ypatingą dėmesį skirdamas nemariai lietuvių liaudies dainai.

Čiurlionio ansamblis atliks muzikinę programą Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime, 1990 m. gegužės mėnesį koncertuos Chicagoje ir liepos mėnesį dalyvaus Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventėje.

KALĖDINĖ EGLUTĖ

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos eglutės programa įvyks šeštadienį, gruodžio 16 d., 6:30 v.v. Dievo Motinos parapijos salėje. Šių metų eglutės programoje dalyvaus mokyklinis choras, atlikdamas Kalėdinį koncertą. Po programos bus visiems vaisės svetainėje.

Vaišių metu bus traukiami

meno-tautodailės loterijos laimėtojų bilietai. Laimėtojų laukia penkios gražios dovanos: kun. Antano Bukausko medinis kryžius, Rimo Laniausko paveikslas, Prano Neimano medžio drožinys, Nijolės Palubinskienės grafika ir Linos Palubinskaitės gintaro / sidabro vėrinys.

Negavę loterijos bilietų paštu, juos gali dar gauti pas lituanistinės mokyklos Tėvų komiteto narius.

• LSS VYR. SKAUTININKĖ Stefa Gedgaudienė lapkričio 19 d. dalyvavo Chicago Nerijos Tn. XX-čio minėjime-iškilmingoje suėgoje ir vėliau - Kernavės Tunto suruoštose išleistuvėse v.s. Onai Siliūnienei - Skautijos tarpe "Mamunėlei", išsikeliančiai pas savo dukrą s. Nijolę Griniene, Washington, DC.

• PETRAS PETRUTIS, Margučio radio programos vedėjas, buvo pagrindinis prelegentas Clevelando Skautijos lapkričio 12 d. suruoštoje 'Kultūrinėje Popietėje', atžymint Tėvynės Garsų radijo programos 40 metų sukaktį.

• CLEVELANDO SKAUTIJA, švėsdama savo 71-rių veiklos metų sukaktį, pagerbė Juozą Stempužį, vieną savo pastoviausių rėmėjų-talkininkų, jo vadovaujamos radijo valandėlės 'Tėvynės Garsai' 40 metų sukakties proga.

• SOLISTĖ VIDA DIRGĖLAITĖ, 1986 m. baigusi

Vilniaus valstybinę konservatoriją ir dabar dėstanti Klaipėdoje Konservatorijos fakultete, šiuo metu viešinti Detroito, atliko meninę programos dalį Clevelando Skautijos suruoštoje 'Kultūrinėje Popietėje'. Jai akompanavo muz. Danutė Liaubienė.

• NIJOLĖ MIKŠYTĖ-ČEREKIENĖ, Warren, MI, globojanti sol. Vidą Dirgėlaitę, dalyvavo Clevelando Skautijos suruoštoje šventėje. Ta pačia proga ji užsiprenumeravo ir Dirvą. Džiaugiamės nauja prenumeratorė.

• PENSININKŲ KЛУBO narių prieškalėdinis susirinkimas įvyks gruodžio 6 d. 2 val. p.p. Lietuvių Namų viršutinėje salėje.

Visi nariai ir svečiai kviečiami dalyvauti.

• SLA 14 KUOPA gruodžio 3 d., sekmadienį, 12 val. Lietuvių namuose šaukia metinį narių susirinkimą. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

• LIETUVOS vokalinį ir instrumentalinį tautinės muzikos ansamblį VILNIUS koncertui pakvietė Kultūrinio darželio draugija. Koncertas įvyks 1990 m. sausio 20 d., šeštadienį, Dievo Motinos parapijos salėje.

• TAUTYBIŲ RADIO sąjunga gruodžio 8 d., penktadienį, 7 v. v. Hofbrau House restorane rengia padėkos vakarienę visiems, kurie padėjo tautybių radijo programoms sugrįžti į Clevelando viešąją radijo stotį WCPN-FM 90.3. Vakarieneje bus pagerbti sen. Howard Metzenbau, meras George Voinovich, Roundtable egzekutyvai ir kiti svarbūs asmenys.

Visų tautybių radijo programų rėmėjai kviečiami šioje vakarieneje dalyvauti. Bilietas asmeniui \$20. Prašomi bilietus iš anksto įsigyti pas Tėvynės Garsų radijo vedėją J. Stempužį, tel. 382-9268.

• VILLA ANGELA akademijos šeštasis metinis bazaras įvyks gruodžio 9 d. nuo 9 val. ryto iki 5 v.v. akademijos kafeterijoje, 17001 Lake Shore Blvd. Įėjimas laisvas. Didelis pasirinkimas įvairių rankdarbių ir meno dirbinių.

• ARŪNAS KAZAKEVIČIUS, jachtos "Audra" kapitonas, laiškė Vladui Petukauskui, aprašė nuotykingą grįžimą per Atlantą iš New Yorko į Klaipėdą. Kartu jis prašo perduoti širdingiausias linkėjimus Clevelando lietuviams, taip gražiai ir nuoširdžiai priėmus buriuotojus.

• TAUTYBIŲ tarnybos centras, vadovaujamas Algio Rukšėno, rengia pirmą kalėdinį tautų festivalį gruodžio 2 d. 7:30 v.v. Palace teatre. Dalyvaus 16 tautybių meniniai vienetai, jų tarpe ir Grandinė. Bilietai po 8 dol. Pensininkams 6 dol. Dėl smulkesnių informacijų skambinti 781-4560.

Ohio Lietuvių Gydytojų d-jos pirm. dr. J. Šonta su kultūrinės premijos laureatais Liudu ir Aleksandra Sagiais.

V. Bacevičiaus nuotr.

OLGD kultūrinė premija

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis susirinkimas ir kultūrinės premijos įteikimas įvyko lapkričio 12 d. Clevelande, Lietuvių namuose. Buvo išrinkta nauja valdyba dviejų metų kadencijai, į kurią įeina dr. V. Maurutis, dr. J. Šonta, dr. Dainius Degėsys, dr. Algis Skrinka ir dr. N. Juškėnienė.

Pietuose dalyvavo nedidelė bet entuziastinga grupė kolegų daktarų ir svečių.

Tridešimt trečioji kultūrinė premija atiteko clevelandiečiams Liudui ir Aleksandrai Sagiams, už jų 36 metų nenuilstamą darbą tautinių šokių mene. Aktą perskaitė vicepirmininkas dr. J. Skrinka. Pirmininkas dr. Juozas Šonta pakvietė išdininką dr. Vytautą Maurutį įteikti premiją. Sekretorius dr. Dainius Degėsys perskaitė trumpą laurų gyveno apybraižą - Liudas kūrė šokėjams naujas programas, mokino juos pamilti ir atlikti lietuvišką liaudies šokį. Aleksandra žiūrėjo, kad scenos pastatymams, kelionėms po pasaulį su Grandinėlės koncertais būtų sutelktos lėšos, tinkami drabužiai. Nuo 1953 metų iki dabar, per Sagių rankas perėjo 600 lietuviško jaunimo. Juos visus Grandinėlėje Sagiai auklėjo kaip savo vaikus mėgindami įkvėpti jiems meilę savo tautos kultūrai per lietuviško šokio grožį.

1983 m. JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Taryba Sagiams paskyrė Kultū-

rinę premiją. 1987-tais, jos septyniadesimtmečio proga, Aleksandrai buvo suteiktas Clevelando miesto Garbės nars vardas. 1988 metų rudėnį, tokia pat proga, Liudui buvo įteiktas, už nuopelnus tautinės kultūros srityje, Clevelando miesto auksinis raktas. Dainius Degėsys

ATTENTION
EASY WORK • EXCELLENT PAY!
Assemble products at home.
Details.

(1) 602-838-8885 Ext. W-1753
(44-6)

ATTENTION
EARN MONEY TYPING AT HOME!
32,000 / yr income potential
Details.

(1) 602 - 838 - 8885 Ext. T-1753
(44-6)

ATTENTION - HIRING!
Government jobs - your area.
Many immediate openings
without waiting list or test.
\$17,840 - \$69,485.

Call 1-602-838-8885 Ext. R-1753
(44-6)

Train to be a Professional
• SECRETARY
• EXECUTIVE SEC.
• WORD PROCESSOR

HOME STUDY / RES. TRAINING
• FINANCIAL AID AVAIL.
• JOB PLACEMENT ASSIST.
1-800-327-7728

THE HART SCHOOL
a Div. of A.C.T. Corp.
Nat'l. Hdqrs, 4899 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch. FL

Venta Civinskaitė ir Rūta Švarcaitė laiko kun. A. Bukausko kryžį.

Viktoras Petkus kalba Ohio Lietuvių gydytojų draugijos pietuose.

V. Bacevičiaus nuotr.

DIRVA

• LITO BENDROVĖS, kuriai vadovauja V. Vebeliūnas, suruoštoje konferencijoje dalyvavo 31 ekonomistas iš Lietuvos ir grupė profesionalų iš JAV. Konferencija vyko Marco saloje. Buvo aptarti prekybinių ryšių plėtimo reikalai.

• JURGIUI JANKUI paskirta 1988-jų metų grožinės literatūros Lietuvių Rašytojų D-jos premija 2000 dol., už knygą "Tėvas Venancijus ir jo Matilda". Mecenatas – Lietuvių Fondas.

• SOL. JUOZĖ AUGAITYTĖ, savo draugei Valerijai Buinienei, Philadelphiaje, vietoj vystančių gėlių, vardadienio proga užprenumeravo Dirvą. Sveikiname varduvininkę ir dėkojame J. Augaitytei už prasmingos dovanos pasirinkimą.

• TORONTO vyrų choro "Aras" koncertas Los Angeles įvyks š.m. gruodžio 3 d. 12 val. Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Po koncerto bendri pietūs (cepelinai) su svečiais. Koncerto ir pietų bilietai \$10 asmeniui. Vietas rezervuokite pas Danguolę Varnienę, tel. (213) 663-1366.

Rengia LB Vakarų Apygarda ir LB Spindulio Ansamblis.

• LIVIJA M. POLLOCK, Solon, Ohio, užprenumeravo Dirvą, kaip kalėdinę dovaną, Virginijai Rubinski, Clevelande. Dėkojame Livijai M. Pollock ir – linksmų Švenčių!

• BRUNO ARAS, Los Angeles, Ca., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

Mirė Lietuvos gen. konsulas Toronte dr. Jonas Žmuidzinas

A.A. Lietuvos gen. konsulas dr. Jonas Žmuidzinas.

Lapkričio 3, penktadienį, 3 v.r. Toronte mirė Lietuvos generalinis konsulas dr. Jonas Žmuidzinas. Palaidotas trečią dieną, lapkričio 8.

Velionis buvo gimęs 1898 birželio 10 Keturvalakiuose, Vilkaviškio apskrityje. Kauno Saulės gimnaziją baigė 1920. Studijavo Prancūzijoje Montpeljier universitete 1924 - 27, ir įsigijo teisių licenciatą, teisės studijas Paryžiaus universitete gilinuo 1928-29, įsigijo viešosios teisės ir politinės ekonomijos doktorato diplomus.

Nuo 1930 metų dirbo Užsienio reikalų ministerijoje 1932 -

37 vicekonsulas, pasiuntinybės Londone konsuliarinio skyriaus vedėjas, 1937- 40 centro konsulas, pasiuntinybės I sekretorius. Drauge 1937 - 39 buvo radiofono spaudos apžvalgos redaktorius ir skaitytojas. 1944 pasitraukė Vokietijon. 1947 išvyko Anglijon, 1951 persikėlė į Kanadą. Montrealyje kelis metus buvo Kanados LB pirmininkas.

1962 vasario 10 paskirtas Lietuvos konsulu Kanadai Toronte. Tų pačių metų rugpjūčio 21 pakeltas generaliniu konsulu.

Reiškėsi ir kaip rašytojas. Išleido novelių rinkinį 1928 — *Ryto kraujas* ir poemą Pajūrio himnas 1931.

• LIUCIJA PUSKEPALAITIENĖ, Dearborn, Mi., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• VINCAS JUODVALKIS, Los Angeles, Ca., atnaujindamas prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• STELLA JURGILAS, Rancho Santa Fe, Ca., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• A. VAIŠNYS, Los Angeles, Ca., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• LB BOSTONO APYL. VALDYBA, per išd. K. Bačanską, Dirvai paremti atsuntė 25 dol. Ačiū.

FLORIDOJE PERKANT
AR PARDUODANT
namus Fort Lauderdale ir Atlanto apylinkėse, kreipkitės pas EDMUNDĄ ČEPĄ. Dienos metu ar vakarais – skambinkite
(305) 943 - 0946
Century 21, Choice Realty

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

A. Zaparackas, Bloomfield	5.00
B. Aras, Los Angeles	25.00
A. Žemaitis, Hot Springs	15.00
A. Dundulis, Chicago	5.00
V. Mastis, St. Petersburg	10.00
J. Staškus, St. Petersburg	10.00
J. Černius, Los Angeles	10.00
H. Gontar, St. Louis	5.00
A. Blazevičius, Milford	15.00
A. Pakalnis, Linden	5.00
W. Kazlauskas, Waterbury	10.00
A. Tėvelis, Ancaster	10.00
J. Bakšys, St. Petersburg	5.00
O. Rinkus, St. Petersburg	10.00
A. Vaišnys, Los Angeles	20.00
B. Dunda, Cicero	10.00
S. Jurgilas, Rancho Santa	25.00
V. Juodvalkis, Los Angeles	25.00
LB Bostono Apyl. Valdyba	25.00
L. Puskepalaitienė, Dearborn	25.00
A. Pesys, Fairfield	10.00
V. Usas, Kalamazo	5.00
J. Žukas, Woodhaven	20.00
M. Balutavičius, Venezuela	5.00
D. Bobelienė, St. Petersburg	25.00
J. Raila, Chicago	15.00
V. Urbonas, Chicago	3.00
S. Budėjus, Palos Hts.	5.00
E. Šilgalis, Baltimore	5.00
A. Pleškys, Chicago	15.00
M. Račys, Toronto	10.00
T. Roževičius, Woodhaven	10.00
H. Dilys, Chicago	15.00
K. Mykolaitis, Redford	10.00
S. Siaurys, Toronto	15.00
A. Adams, Chicago	5.00
J. Ambrizas, Chicago	10.00
A. Vaičiūnė, Cleveland	5.00
Dr. D. Surantas, Rockford	25.00
R. Vodopalas, Highland Hts.	10.00
E. Šalčiūnas, Palos Hts.	10.00
S. Mažulis, Wildwood	10.00
M. Slabokienė, Cleveland	5.00
A. Januška, Milton	20.00
R. Tamulionis, Birmingham	5.00
D. Vidžiūnas, Chicago	15.00
K. Martinkus, Chicago	5.00
A. Tumas, Newbury Park	15.00
V. Petrus, Ormond B.	10.00
A. Markevičius, S. Mon ica	10.00
P. Razgaitis, Seven Hills	5.00
I. Anužis, Troy	5.00
M. Petrakis, Inverness	5.00
A. Shukis, St. Petersburg	15.00
J. Lapšienė, Dedham	5.00
A. Šatkauskas, Oakville	5.00
D. Bruskytė, Chicago	5.00
J. Kiznis, Brooklyn	5.00
P. Gaižauskas, Highland Hts.	5.00
P.I. Delvigs, Fairview Pk.	25.00
J. Virpša, Chicago	25.00
S. Mykolaitis, Oak Lawn	5.00
V. Momkus, Chicago	25.00
E. Brazauskas, Wickliffe	5.00
R. Karklys, Los Gatos	5.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

DIRVOS FAX
(216) 431-1614

Ką dovanoti Kalėdoms?

Užprenumeruokite
savo bičiuliui

DIRVA
ir jis prisimins
Jus 52 kartus
metuose!

Prenumerata
metams 25 dol.

— IŠKIRPTI —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau siuntinėti DIRVĄ kaip mano kalėdinę dovaną šiems asmenims:

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Užsakytojas

'Mamunėlė', v.s. Ona Silionienė (viduryje), po ilgo laiko išsikelianti gyventi į Washington, DC, su Vyr. Skautininke Stefa Gedgaudiene ir Kernavės Tn. tuntininke Irena Meiliene, jai suruoštos išleistuvės Jaunimo Centre, Chicagoje lapkričio 19 d.